

**Универзитет у Крагујевцу
Правни факултет**

**ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ДОКТОРСКИХ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА ПРАВА**

- са прилозима -

2021. година

САДРЖАЈ

УВОД	4	
СТАНДАРД 4: КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА		
А) Опис стања, анализа и процена стандарда 4	6	
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања	7	
В) Анализа слабости и повољних елемената (<i>SWOT</i> анализа)	10	
Г) Предлози за побољшање и планиране мере.....	11	
СТАНДАРД 5: КВАЛИТЕТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА		
А) Опис стања анализа и процена стандарда 5	13	
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања	15	
В) Анализа слабости и повољних елемената (<i>SWOT</i> анализа)	16	
Г) Предлози за побољшање и планиране мере.....	17	
СТАНДАРД 7: КВАЛИТЕТ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА		
А) Опис стања, анализа и процена стандарда 7	19	
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања	21	
В) Анализа слабости и повољних елемената (<i>SWOT</i> анализа)	21	
Г) Предлози за побољшање и планиране мере.....	22	
СТАНДАРД 8: КВАЛИТЕТ СТУДЕНАТА		25
А) Опис, анализа и процена тренутне ситуације	25	
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања	28	
В) Анализа слабости и повољних елемената (<i>SWOT</i> анализа)	30	
Г) Предлози за побољшање и планиране мере.....	31	
СТАНДАРД 9: КВАЛИТЕТ УЏБЕНИКА, БИБЛИОТЕЧКИХ И ИНФОРМАТИЧКИХ РЕСУРСА		
А) Опис стања, анализа и процена стандарда 9	33	
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања	36	
В) Анализа слабости и повољних елемената (<i>SWOT</i> анализа)	37	
Г) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9	38	
СТАНДАРД 10: КВАЛИТЕТ УПРАВЉАЊА ВИСОКОШКОЛСКОМ УСТАНОВОМ И КВАЛИТЕТ НЕНАСТАВНЕ ПОДРШКЕ		
А) Опис стања, анализа и процена стандарда 10	41	
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања	45	
В) Анализа слабости и повољних елемената (<i>SWOT</i> анализа)	46	
Г) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10	47	

СТАНДАРД 11: КВАЛИТЕТ ПРОСТОРА И ОПРЕМЕ

А) Опис стања, анализа и процена Стандарда 11	50
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања	52
В) Анализа слабости и повољних елемената (<i>SWOT</i> анализа)	52
Г) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10	53

СТАНДАРД 12: ФИНАНСИРАЊЕ

А) Опис, анализа и процена тренутне ситуације	57
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања	58
В) Анализа слабости и повољних елемената (<i>SWOT</i> анализа)	58
Г) Предлози за побољшање и планиране мере:.....	59

СТАНДАРД 13: УЛОГА СТУДЕНАТА У САМОВРЕДНОВАЊУ И ПРОВЕРИ КВАЛИТЕТА

А) Опис, анализа и процена тренутне ситуације	60
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања	61
В) Анализа слабости и повољних елемената (<i>SWOT</i> анализа)	62
Г) Предлози за побољшање и планиране мере.....	62

СТАНДАРД 14: СИСТЕМАТСКО ПРАЋЕЊЕ И ПЕРИОДИЧНА ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 14	64
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања	65
В) Анализа слабости и повољних елемената (<i>SWOT</i> анализа)	65
Г) Предлози за побољшање и планиране мере.....	66

СТАНДАРД 15: КВАЛИТЕТ ДОКТОРСКИХ СТУДИЈА

А) Опис стања, анализа и процена Стандарда 15	68
Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања	68
В) Анализа слабости и повољних елемената (<i>SWOT</i> анализа)	70
Г) Предлози за побољшање и планиране мере.....	71

УВОД

У току припрема за акредитацију, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу спровео је поступак самовредновања у свим областима обезбеђења квалитета који је предвиђен Законом о високом образовању, Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и Правилником о квалитету и самовредновању Правног факултета у Крагујевцу.

Извештај о самовредновању пружа неопходне информације о свим аспектима квалитета и оцену испуњености услова за акредитацију и служи као основ за отклањање уочених слабости и свеукупно унапређење квалитета. Поступак самовредновања Докторских академских студија права Правног факултета Универзитета у Крагујевцу (Факултет) је спроведен од марта 2021. године до октобра 2021. године. Процењена је испуњеност сваког од стандарда за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа који су предвиђени у „Правилнику о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма“, усвојеном од стране Националног савета за високо образовање Републике Србије као и у „Упутству за припрему документације за извештај о самовредновању и оцењивању квалитета високошколских установа и студијских програма“. Поступак самовредновања Факултета је спровела и извештај о самовредновању сачинила, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета Факултета. Чланови Комисије које је именovalo Наставно научно веће Факултета су:

- Проф. др Вељко Турањанин, председник Комисије
- Доц. др Миливоје Лапчевић, члан из реда наставне јединице
- Доц. др Борко Михајловић, члан из реда наставне јединице
- Доц. Др Александар Антић, члан из реда наставне јединице
- Дејан Вучинић, члан из реда ненаставне јединице
- Димитрије Шекуларац, члан из реда студената
- Адријана Марисављевић, чланица из реда студената

СТАНДАРД 4: КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих друштвених институција.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 4

На основу Уверења о акредитацији установе и дозволе за рад Министарства просвете, Правни факултет је започео реализацију акредитованог студијског програма докторских академских студија права од школске 2009/2010.

У оквиру другог акредитационог циклуса, Комисија за акредитацију и проверу квалитета упутила је Правног факултету Упозорење о отклањању недостатака. Након отклоњених недостатака, Правни факултет је поднео захтев Министарству просвете, науке и технолошког развоја за издавање дозволе за рад а по добијеном Уверењу о акредитацији високошколске установе, Министарство просвете, науке и технолошког развоја је издало дозволу за рад.

Комисија за акредитацију и проверу квалитета је донела и Уверење о акредитацији студијског програма Докторске студије- ПРАВО (*30 студената у седишту, 3 године студија, 180 ЕСПБ, почетак реализације*);

Студијски програм је доступан у Информатору и на сајту Факултета.

Садржина студијског програма усклађена је са релевантним одредбама Закона о високом образовању, Статутом Факултета, Правилником о докторским студијама, Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту, Правилником о пријави, изради и одбрани докторске дисертације Универзитета у Крагујевцу као и Правилником о уџбеницима и другим училима.

Као што смо истакли, реализација студијског програма, за које је Факултет добио акредитацију у другом акредитационом циклусу, започела је академске 2009/2010. године.

Статутом Факултета и Правилником о квалитету и самовредновању утврђени су поступци за припрему, усвајање, праћење и контролу студијских програма као и процедуре за осавремењивање студијских програма. Правилником о квалитету и самовредновању предвиђене су процедуре за обезбеђење квалитета студијских програма, редовно праћење и провера циљева, структуре и садржине студијских програма, редовно праћење и провера укупног радног оптерећења студената и радног оптерећења студената мерено ЕСПБ у савладавању појединих предмета, прикупљање информација о квалитету студијских програма од унутрашњих и спољашњих корисника система обезбеђења квалитета и осавремењивање курикулума и обезбеђивање њихове упоредивости са курикулумима одговарајућих домаћих и страних високошколских установа. Учешће студената у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма обезбеђено је тиме што су представници студената чланови Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета и осталих тела у систему обезбеђења квалитета. Студенти оцењују квалитет студијских програма и на седницама Студентског парламента, који је, поред осталог, надлежан да

разматра питања у вези са обезбеђењем и оценом квалитета наставе, анализом ефикасности студирања, унапређењем мобилности студената и подстицањем научноистраживачког рада студената.

Од школске 2017/2018. године, докторске академске студије уписало је 46 студената.

У школској 2017/2018. год. на докторске студије уписано је 16 студената. Наредне, школске 2018/2019. докторске студије је уписало 11 студената. У школској 2019/2020. на докторским студијама је уписано 9 студената; у школској 2020/2021. години уписано је 10 студената.

Од јануара 2017. године, укупно 21 студент је одбранио докторску дисертацију.

Књига наставника и књига ментора на докторским студијама редовно се ажурира и доступна је на сајту Факултета. (http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/dok_nastavnici.htm). У тренутку сачињавања овог Извештаја, констатујемо да 36 наставника (од чега 34 наставника у радном односу са пуним радним односом на Факултету) испуњава услове за извођење наставе а 29 наставника (од чега 27 наставника у радном односу са пуним радним односом на Факултету) испуњава услове за менторство на докторским студијама у складу са Правилником о стандардима за акредитацију студијских програма студија у образовно-научним пољима.

Имајући у виду број одбрањених докторских дисертација, број радова објављених у међународним и домаћим часописима са листе ресорног министарства за науку, у последњих 10 година, број ангажованих наставника и њихову научну компетенцију као и број научно-истраживачких пројеката који су реализовани на Факултету и број оних који се тренутно реализују на Факултету може се констатовати да је квалитет извођења студијског програма докторских студија на високом нивоу. Анализа научне компетентности наставника ангажованих на докторским студијама и досадашњих резултата у менторском раду показује да наставно особље има потребне научне квалификације за извођење студијског програма докторских студија.

Такође, исходи учења базирани су на дескрипторима квалификација у оквиру Националног оквира квалификација у Србији (научна област наука безбедности) и на одговарајућем Европском оквиру квалификација. Исходи образовања у оквиру акредитованих студијских програма засновани су на исходима учења у оквиру већине наставних предмета. Исходи учења покривени су, пре свега у оквиру обавезних али и изборних наставних предмета у оквиру сваког студијског програма.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Структура и садржај студијског програма није се значајније мењао са изузетком осавремењивања у складу са развојем и потребама струке.

Непрекидно осавремењивање садржаја курикулума и њихова упоредивост са курикулумима одговарајућих страних високошколских установа спроводи се кроз могућност промене садржаја предмета на почетку школске године. Те промене су биле у складу са препорукама КАПК-а којима је дефинисано шта се сматра под мањим изменама које не представљају промену самих студијских програма која би захтевала

нову акредитацију. Расподела наставника по предметима врши се на основу Плана рада, који, за сваку школску годину, предлажу Катедре а усваја Наставно-научно веће. Планови рада су основа за израду распореда предавања који је доступан и редовно ажуриран на сајту Факултета.

Комисија констатује да је у претходном периоду учешће студената у разматрању квалитета студијског програма обезбеђивано чланством представника студената у Комисији, Поткомисији за праћење и унапређење студирања, Савету Факултета и Наставно-научном већу. Осим тога, Студентски парламент је увек у прилици да разматра назначена питања и да заузима ставове тим поводом. Током времена је постало очигледно да би се до релевантних података о ставу студената о квалитету студијског програма може доћи објективним анкетирањем студената у вези са проценом квалитета наставника.

Како је потребно, приликом разматрања ових питања, узети у обзир и мишљење студената, у правцу модернизације студијских програма, Комисија је донела одлуку да се од школске 2013/2014. године започне и са анкетирањем студената о квалитету студијског програма. Поводом овог питања, примећујемо да се анкетирање студената о квалитету студијског програма не врши редовно због чега је у наредном периоду неопходно уложити додатни напор како би се ова значајна активност константно реализовала.

Факултет треба да настави са праксом ангажовања стручњака у процесу извођења наставе за сваки предмет на овом нивоу студија.

Комисија констатује да и сами студенти, организовани кроз Студентски парламент и студентске организације, остварују низ значајних активности уз учешће угледних правних експерата.

Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета је разматрала податке о оствареним просечним оценама на испитима и пролазности на испитима. Успех студената показује значајан тренд побољшања у односу на стари студијски програм. Потребно је убудуће редовно годишње анализирати стање пролазности и успеха на испитима, пратити тренд успеха студената на испитима и примењивати све мере предвиђене Правилником о квалитету и самовредновању.

У наредном периоду ће се, у оквиру анкетирања студената о квалитету студијског програма, затражити и одговор на посебно анкетно питање о резултатима сопствене анализе оптерећења студената. У складу са тим, а на основу резултата који ће пристићи, односно, на основу исказа студената о утврђеном броју сати у задатим опсезима и усредњавањем броја сати који ће дати сви анкетирани студенти, провераваће се оправданост да одређени предмет носи дати број ЕСПБ бодова. Сходно томе, доћи ће и до усаглашавања радног оптерећења студената са вредностима ЕСПБ бодова а у случају потребе предлагаће се мере и активности у циљу прилагођавања обавеза на предмету и самим тим смањења стопе неуспешности на испитима како би се и време студирања сводило на оптималну меру а све у складу са постојећим објективним околностима.

Студијски програм докторских академских студија на основу Одлуке Наставно-научног већа 2015. године допуњен је изменама Правилника о докторским студијама. Од школске 2015/2016. године, студенти на трећој години докторских студија имају обавезу да објаве

два самостална рада у часописима са националне листе часописа Министарства просвете, науке и технолошког развоја док на другој години студија имају обавезу објаве једног самосталног рада у било ком научном или стручном часопису. По претходно важећим правилима, студент је био у обавези да објави један самосталан рад у часопису са националне листе на трећој години и један самосталан рад у било ком научном или стручном часопису на другој години. Овом изменом услови за остваривање студијског програма за студенте докторских студија су оштрији у односу на услове из универзитетског правилника али и у односу на услове из правилника других државних правних факултета. С обзиром на потешкоће приликом објављивања радова у часописима требало би размотрити могућност да се прописани услови ублаже како би студенти докторских студија ефикасније приступили истраживачким активностима везаним за израду докторске дисертације. Приликом примене постојећег измењеног Правилника о докторским студијама потребно је водити рачуна о томе да се он односи на студенте уписане од школске 2015/2016. године јер студенти уписани у претходним школским годинама имају законско право да наставе и заврше студије по студијском програму који је важио у време уписа.

Комисија сматра да би требало осмишљавати нове начине како би се потенцијалним студентима у позитивном светлу представио студијски програм докторских академских студија. У том смислу, формиран је Алумни клуб. Прва скупштина је одржана у априлу 2019. године.

Настава и испити на овом студијском програмима се изводи у складу са усвојеним плановима рада на предметима и одговарајућим општим актима Универзитета и Факултета. У току реализације студијских програма примењивана је процедура за праћење, контролу и осавремењавање студијских програма предвиђена Правилником о квалитету и самовредновању.

Дакле, Факултет испуњава Стандард 4, будући да:

1. редовно и систематски проверава и, по потреби, изнова одређује циљеве студијског програма и његову усклађеност са циљевима високошколске установе; структуру и садржај студијског програма; радно оптерећење студената мерено бројем ЕСПБ бодова; исходе и стручност које добијају студенти када заврше овај ниво студија;
2. има утврђене поступке за одобравање, праћење и контролу програма студија;
3. обезбеђује студентима учешће у оцењивању и осигурању квалитета студијског програма;
4. обезбеђује непрекидно осавремењавање садржаја курикулума и њихову упоредивост са курикулумима одговарајућих страних високошколских установа;
5. подстиче студенте на стваралачки начин размишљања, на дедуктивни начин истраживања као и на примену тих знања и вештина у практичне сврхе;
6. су услови и поступци који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе овог нивоа образовања дефинисани и доступни јавности нарочито у електронској форми и усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитованог студијског програма.

В) Анализа слабости и повољних елемената (SWOT анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
<p>Дугогодишње академско наслеђе Факултета ++</p> <p>Прописани субјекти и поступци за одобравање и континуирано праћење и контролу студијског програма/+++</p> <p>Усаглашеност студијског програма са савременим трендовима и са захтевима тржишта рада ++</p> <p>Добра усклађеност циљева, садржаја студијског програма и исхода учења++</p> <p>Постојање алумни организације+++</p> <p>Ажурност и јавна доступност релевантних података о студијском програму ++</p> <p>Усклађеност циљева студијског програма са исходима учења /+++</p> <p>Усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења за достизање потребних исхода учења/+++</p> <p>Студијски програм је усмерен на стваралачки начин размишљања и дедуктивни начин истраживања /++</p> <p>Учешће студената у праћењу и оцењивању квалитета студијског програма/++</p> <p>Доступност и ажурност свих релевантних информација о студијском програму као и о исходима учења на сајту Факултета/+++</p>	<p>Недовољно редовно анкетирање студената о квалитету студијског програма ++</p>
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<p>Регионално повезивање високошколских установа у циљу размене искуства у побољшању квалитета студијског програма +</p> <p>Перманентно радити на побољшању квалитета наставног процеса/+++</p>	<p>Нејасна стратегија државе о будућности високог образовања у Србији. ++</p> <p>Нејасна стратегија државе о финансирању високог образовања у Србији +</p>

Повећање мобилности студената и наставника/++	Недовољна мотивисаност наставника за нове облике и методе у реализацији наставе/+
Учешће на стручним семинарима и радионицама посвећених квалитету студијског програма +	<p>Недовољна мотивисаност студената да искажу своја мишљења о квалитету студијског програма/++</p> <p>Деловање тзв. „дивљих одељења“ високошколских установа које су у приватној својини и пасивност Министарства просвете, науке и технолошког развоја тим поводом. +++</p>

Г) Предлози за побољшање и планиране мере

Правни факултет испуњава стандард 4.

- У наредном периоду је неопходно остваривати интензивнију комуникацију са студентима који су завршили докторске академске студије на Факултету.
- Осим тога, у наредном периоду је неопходно у континуитету вршити анкетање студената о квалитету студијског програма. Неопходан је редован прилив мишљења студената о питањима која се тичу њиховог стварног ангажовања на савладавању наставног предмета у односу на процењено оптерећење.
- Потребно је наставити и проширити активности укључивања стручњака из праксе у процес извођења наставе на овом нивоу студија.
- Извршити анализу постојећег Правилника о докторским студијама, у смислу оптерећености студената обавезама објављивања самосталних радова у научним и стручним часописима.
- Континуирано похађање едукативних курсева за нове методе наставе за наставнике.
- Развијање метода *online* едукације за наставнике.
- Настављање развијања *online* наставе у случају потребе.
- Наставити и проширити активности укључивања стручњака из праксе у наставни процес.
- Развијање промотивних активности у циљу упознавања потенцијалних студената са свим елементима овог студијског програма.

Табела 4.1. Укупан број уписаних студената у текућој и претходне 2 школске године

Р. б.	Назив студијског програма и поље	Укупно акредитован број студената	Укупно уписани број студената на све године студија у последње 3 године		
			2017/18	2018/19	2019/20
ДС - Докторске студије					
	Докторске академске студије права	90	43	45	40

Табела 4.2. Број и проценат студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованог студијског програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су докторирали у школској години (до 30. 09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године.

*Степен студија	2017/18			2018/19			2019/20		
	уписани	диплом.	%	уписани	диплом.	%	уписани	диплом.	%
ДС	16	7	43,75	11	1	9,09	9	3	33,33

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су докторирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања.

*Ниво студија	2017/18		2018/19		2019/20	
	Број дипломираних	Просечно трајање студија	Број дипломираних	Просечно трајање студија	Број дипломираних	Просечно трајање студија
ДС	7	7,14	1	9,00	3	8,4

Показатељи и прилози за стандард 4

Табела 4.1. Укупан број уписаних студената у текућој и претходне 2 школске године

Табела 4.2. Број и проценат студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованог студијског програма

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године

[Прилог 4.1.](#) Анализа резултата анкета о мишљењу свршених студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења

[Прилог 4.2.](#) Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

СТАНДАРД 5: КВАЛИТЕТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Квалитет наставног процеса обезбеђен је кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника, доношење и поштовање планова рада по предметима као и праћењем квалитета наставе и предузимањем потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

А) Опис стања анализа и процена стандарда 5

Правни факултет у Крагујевцу опредељен је да стално унапређује квалитет наставног процеса оцењујући да је квалитет наставе од кључне важности за остваривање темељних циљева правничког образовања. Правилником о квалитету и самовредновању дефинисани су параметри и индикатори квалитета наставног процеса и педагошког рада као и поступци за праћење, контролу, оцењивање и унапређивање наставног процеса и педагошког рада наставника.

Правилником о квалитету и самовредновању предвиђено је да се докторске академске студије изводе према плану извођења наставе који усваја Наставно-научно веће и којим се утврђују следеће чињенице: 1) наставници који изводе наставу према студијском програму; 2) места извођења наставе, у складу са дозволом за рад; 3) почетак и завршетак као и временски распоред извођења наставе; 4) облици наставе (предавања, семинари, стручне групе, стручна пракса, консултације са студентима и други облици наставних активности); 5) начин полагања испита, испитни рокови и мерила испитивања; 6) попис препоручене литературе, 7) основне податке о предмету (назив, година, број ЕСПБ, услови), 8) садржај, структура и циљеви предмета као и 7) остале важне чињенице за уредно извођење наставе. Наставно-научно веће редовно, пре почетка нове школске године, усваја планове рада са наведеним подацима. Планови рада су јавно доступни на сајту Факултета (<http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/studije.htm>) и достављају се руководиоцу студијског програма који је именован одлуком декана Факултета.

Правилником о квалитету и самовредновању предвиђено је да се квалитет наставног процеса обезбеђује: професионалним радом наставника током извођења предавања и коректним односом према студентима, доношењем и објављивањем планова рада за наставне предмете, контролом наставног процеса и контролом спровођења планова рада на појединачним предметима, оценом квалитета наставе на појединачним предметима, различитим корективним мерама за унапређење наставе, усклађеношћу плана и распореда наставе са потребама и могућностима студената, обавезом наставника да осавремењују наставу, интерактивним облицима наставе и редовним праћењем и вредновањем рада студената током различитих облика наставе.

Стандарди квалитета наставног процеса обухватају: 1) стандарде квалитета планова рада (силабуса) и 2) стандарде квалитета наставе.

Факултет поседује Књигу предмета у којој су садржани сумарни силабуси за све предмете у складу са упутствима Комисије за акредитацију. Књига предмета доступна је на Факултету и на Интернет страници Факултета (<http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/studije.htm>).

Поред тога, у складу са одредбама Правилника о квалитету и самовредновању а према Упутству за израду плана рада на наставном предмету припремљени су на стандардизованом обрасцу и усвојени детаљни планови рада за сваки предмет који садрже: име предавача који учествује у реализацији, укупан број часова наставе и фонд часова по радним седмицама. План рада за сваки предмет садржи: циљ изучавања предмета, исход изучавања предмета, кратак опис садржаја предмета, план предавања са тематским јединицама распоређен по недељама, број часова предавања по недељама, број ЕСПБ за конкретан предмет и списак обавезне и допунске литературе.

Наставници су дужни да наставу изводе према плану рада који се објављује на сајту Факултета петнаест дана пре почетка наставе. Силабуси за предмете се редовно објављују на интернет страници Факултета.

Настава која се изводи на Факултету је интерактивна. Наставници предавања држе, између осталог, и помоћу примера из праксе а сви видови наставе подстичу студенте на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања.

На седницама Наставно–научног већа усвојени су планови рада за све наставне предмете на докторским академским студијама за све академске године на које се односи овај Извештај.

Правилником о квалитету и самовредновању предвиђени су стандарди квалитета у погледу садржине, метода и динамике предавања као и стандарди професионалног понашања наставника а исто тако и стандарди квалитета у извођењу наставе. Наставници поштују усвојени план наставе у извођењу тематских јединица као и распоред и сатницу предавања.

Дневник рада се води за сваки предмет посебно, и то у електронској форми. У њему се налазе подаци о реализованој настави и осталим наставним и ваннаставним активностима, време одржавања, методске јединице и реализација наставног плана и програма. Дневник рада на предмету води се на стандардизован начин. Продекан за наставу, руководилац докторских академских студија, шефови катедри и Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета повремено су контролисали Дневник рада са аспекта уредности вођења и тачности унетих података и да су на констатоване пропусте и недостатке правовремено реаговали те да су исти отклоњени.

Најзначајнији, мада не и једини вид учешћа студената у контроли квалитета наставног процеса су анонимне анкете које се организују и спроводе у току сваког семестра. Током летњег семестра академске 2019/2020. године анкете нису спроведене због пандемије коронавируса.

Факултет примењује традиционалне инструменте за обезбеђење квалитета наставе. Распоред наставе редовно се објављује на огласним таблама Факултета и на Интернет страници Факултета (http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/dok_termini.htm). Анализа података из Дневника рада показује да се настава одвија у складу са усвојеним наставним плановима и програмима као и распоредом наставе.

Квалитет наставног процеса обезбеђује се усклађеношћу плана наставе у складу са потребама и могућностима студената. У процесу акредитације студијског програма рецензенти су детаљно проверавали да ли су различити типови курсева које изводе наставници ангажовани на студијском програму у складу са исходима учења тог студијског програма. С обзиром на чињеницу да су сви студијски програми акредитовани, поменути односи су нужно испоштовани.

Приметна је континуирана активност Факултета којом се подстичу студенти на размишљање, креативност и разумевање примера из праксе. Подаци о свим овим активностима се редовно ажурирају и налазе се на интернет страници Факултета те су потпуно доступни јавности. Осим тога, на Факултету је организовано и неколико запажених предавања домаћих експерата и личности из јавног живота.

Ради реализације наведених активности којима се доприноси даљем развоју квалитета наставног процеса пре почетка сваке академске године сачињава се и посебан календар планираних активности (http://www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/dok_termini.htm).

Неопходно је истаћи и да у претходном периоду постоји приметна заинтересованост студената, студентских представника и студентских организација да се активно укључе у остваривање оваквих видова активности.

У претходном периоду Факултет је показао своју способност да одговори изазовима који стоје на путу квалитетне реализације наставног процеса и да успешно савлада проблеме и препреке који се спорадично појављују или се могу појавити.

Стратегијом обезбеђења квалитета Факултета, предвиђено је, између осталог, подстицање наставника на стицање активних компетенција типичних за високошколске установе као и стицање стручних компетенција. То конкретно значи подстицање и адекватно вредновање научно-истраживачког рада наставног особља, унапређење квалитета наставног особља кроз успостављање и поштовање високих критеријума за избор у наставна звања као и кроз подстицање перманентног усавршавања како у областима њихових компетенција тако и у области педагогије, психологије, вештине комуникације и примене савремених информационих технологија. Стручне компетенције већине наставника Факултета су на високом нивоу док је потребно унапређење педагошких компетенција.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет Универзитета у Крагујевцу испуњава Стандард 5:

1. Пропорција различитих типова курсева (предавања, семинари, пројекти и др.) које изводе наставници ангажовани на студијском програму је балансирана с обзиром на исходе учења.
2. Подстиче се стицање активних компетенција наставника типичних за високошколске установе као и стицање стручних компетенција.
3. Постоје Планови организације и реализације наставе за ниво Докторских студија које усваја Наставно-научно веће пре почетка школске године.

4. Постоје Планови рада по наставним предметима на Докторским академским студијама које усваја Наставно-научно веће пре почетка школске године.
5. Планови рада по наставним предметима припремљени су на стандардизованом обрасцу и садрже све елементе тражене Стандардом 5.
6. План организације и реализације наставе, са распоредом часова, распоредом консултација и распоредом термина пријаве испита и термина испитних рокова је објављен на интернет страници Факултета, пре почетка школске године.
7. Врши се систематско праћење реализације и квалитета наставног процеса. Систематско праћење реализације наставе по наставним предметима представља предмет расправе на седницама катедри и Комисије за праћење и унапређење квалитета наставе што омогућава да се благовремено врше евентуалне корекције и избегну одступања од усвојеног плана.
8. Органи Факултета одговорни за реализацију наставног процеса упозоравају наставнике који се, евентуално, не придржавају плана рада на предмету или не постижу одговарајући квалитет наставе на потребу побољшања и обезбеђују им потребну помоћ и усавршавање.
9. Анкетирање студената о квалитету наставног процеса обезбеђује ставове студената што представља основ за корекције и унапређења.
10. Наставним програмом и плановима рада по наставним предметима предвиђена је интерактивност у реализацији свих облика наставе што се у пракси и реализује.

В) Анализа слабости и повољних елемената (SWOT анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Примена савремених наставних метода ++	Део наставе се још увек одвија „ex cathedra“.++
Компетентност и доступност наставника +++	Недостаје адекватна мотивација студената за активније учешће у настави.+
Редовна информисаност студената о свим сегментима наставе +	Неорганизовање редовних студентских анкета у оцењивању квалитета наставног процеса на докторским студијама.++
Учествовање представника студената у процесу организације и оцене квалитета наставног процеса.++	Неравномерна оптерећеност наставника ++
Структура облика наставе и методи реализације наставе прилагођени исходима учења/+++	Неадекватна припремљеност студената за праћење појединих облика наставе/++
Планови рада и распореди часова садрже све потребне елементе и унапред су познати студентима/+++	Недовољна мотивисаност за преиспитивање избора метода наставе и учења којима се најефикасније постиже савладавање исхода учења/++
Поштовање распореда наставе/+++	Невођење евиденције о присуству студената на свим предметима/++
Вођење евиденције о одржаној настави/++	Неадекватно бодовање активног учешћа студената у настави на појединим наставним предметима/+++
Коришћење савремених техничких средстава у настави/+++	
Интерактивност наставног процеса/+++	Нередовно анкетирање студената о квалитету свих аспеката наставног процеса/+++

<p>Успостављене процедуре за усвајање планова рада и распореда наставних активности/+++</p> <p>Успостављене процедуре за контролу квалитета наставног процеса/+++</p> <p>Учествовање представника студената у процесу организације и оцењивања квалитета наставног процеса/+++</p> <p>Опређеност Факултета за подстицање наставника и сарадника у стицању и унапређењу компетенција/+++</p>	<p>Нередовно спровођење активности на подизању педагошких компетенција наставника и сарадника/+++</p>
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<p>Развијање облика наставе базиране на савременим технологијама.+++</p> <p>Усавршавање наставника у погледу појединих облика држања наставе и укључивања студената у наставни процес.+</p> <p>Усавршавање наставника кроз различите курсеве и семинаре.+</p> <p>Појачање контроле присуства настави/+++</p> <p>Редовно анкетирање студената докторских академских студија о квалитету наставног процеса/+++</p> <p>Коришћење међународне сарадње и међународних пројеката за усавршавање наставника и стицање активних компетенција/+++</p> <p>Укључивање већег броја стручњака из праксе у реализацију наставе/+++</p>	<p>Недостатак материјалних средстава за реализацију неких наставних и ваннаставних активности. +++</p> <p>Недовољна оспособљеност и мотивисаност појединих наставника и сарадника за примену савремених облика и метода наставе/++</p> <p>Непримењивање адекватног вредновања свих активности студената на појединим наставним предметима (систем бодовања) /++</p> <p>Недовољно присуство студената појединим облицима наставе на појединим наставним предметима /+++</p>

Г) Предлози за побољшање и планиране мере

На основу изнетих чињеница и докумената у прилогу се може закључити да је на Правном факултету у Крагујевцу испуњен Стандард 5.

- Акредитовани студијски програм се одвија у складу са принципима Болоњске декларације на свим годинама студија. Факултет треба да примењује правила о обезбеђењу квалитета наставе што подразумева редовно праћење и контролу квалитета и предузимање корективних мера у складу са Правилником о квалитету и самовредновању. Факултет пружа организовану подршку наставницима ради унапређења њихових педагошких способности као и за редовно праћење рада студената и оцењивање њихових знања и вештина. С обзиром да је за квалитет наставе од изузетне важности да студенти раде у малим групама неопходно је повећање броја наставника.

- Уважавајући описано стање, анализу и процену испуњености стандарда 5 као и извршену *SWOT* анализу, дати су и предлози у правцу даљег побољшања квалитета наставног процеса као и мере које би требало предузети тим поводом.
- Потребно је наставити и редовно организовати студентске анкете о оцењивању квалитета наставног процеса на докторским академским студијама.
- Пооштрити контролу вођења евиденције о реализованој настави и евиденције о присуству студената настави.
- Организовати додатну едукацију наставног особља у циљу стицања и усавршавања педагошких и стручних компетенција и увођења најсавременијих метода реализације наставе.
- Уравнотежити оптерећење наставника.
- Осавременити и учинити доступним наставне материјале у електронском облику на овим студијском програму.
- Мотивисати студенте за присуство настави и пооштрити њихову одговорност због неприсуствовања настави.
- Стимулисати писање уџбеника за предмете на докторским академским студијама.

Показатељи и прилози за стандард 5

Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника се обезбеђује пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентно усавршавање и развој наставника и провером квалитета њиховог рада у настави.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 7

Задовољавање овог стандарда захтева утврђен процес рационалног планирања и избора наставног особља у законски регулисаном јавном поступку. Квалитет наставника и сарадника подразумева и омогућавање перманентног усавршавања, научног, стручног и професионалног развоја наставника уз присуство континуиране провере квалитета њиховог наставног рада.

Наставу на докторским академским студијама на Правном факултету обавља 35 наставника. Структура наставног особља је следећа: 15 редовних професора, 8 ванредних професора, 12 доцената.

Квалитет наставника се обезбеђује поштовањем законских и других прописа о избору наставника који су садржани у Закону о високом образовању Републике Србије, Статуту Универзитета у Крагујевцу, Статуту Правног факултета, Минималним условима за избор у звања наставника на универзитету – које је утврдио Национални савет за високо образовање те Правилнику о начину и поступку заснивања радног односа и стицању звања наставника Универзитета у Крагујевцу.

Приликом избора наставника Факултет води рачуна о томе да доследно примењује критеријуме за избор у звање и заснивање радног односа са наставницима као и да перманентно прати и подстиче наставне, научно-истраживачке и стручне активности наставника. Све етапе избора у звање и заснивање радног односа наставника у наставничка звања су јавне и подложне проверама шире и стручне јавности.

У циљу континуираног и несметаног реализовања акредитованог студијског програма докторских академских студија, Факултет настоји да обезбеди потребан број наставника у радном односу са пуним радним временом и у неопходним звањима. Кадровска политика, која подразумева обезбеђивање довољног броја квалитетних наставника и њихову оптималну кадровску и старосну структуру, пажљиву селекцију младих кадрова и њихово професионално напредовање и усавршавање омогућила би развој Факултета као образовне и научне установе. У циљу обезбеђења квалитетног и континуираног педагошког и научно-истраживачког рада Факултет има потребу за новим наставницима.

У складу са релевантним прописима, приликом избора наставника узимају се у обзир, уз испуњеност општих услова, различити остварени и мерљиви резултати рада, међу којима се истичу: способност за наставни рад или резултати у наставном раду; способност за научно-истраживачки рад или резултати у научно-истраживачком раду; стручно-професионални допринос; допринос академској и широј заједници; сарадња са другим високошколским и научно-истраживачким установама у земљи и иностранству. Способност за наставни рад и резултати у наставном раду наставника Факултета сагледавају се кроз њихов рад са студентима, професионалан однос према настави и уредно испуњавање свих наставних обавеза, обезбеђивање литературе за припремање

испита, правилну методологију извођења наставе, менторски рад са студентима, научно-истраживачким и наставним подмлатком као и спремност да усавршавају и развијају своје педагошке вештине.

Способност за наставни рад и резултати у наставном раду наставника Факултета сагледавају се кроз њихов рад са студентима, професионалан однос према настави и уредно испуњавање свих наставних обавеза, обезбеђивање литературе за припремање испита, правилну методологију извођења наставе, менторски рад са студентима, научно-истраживачким и наставним подмлатком као и спремност да усавршавају и развијају своје педагошке вештине. У области научно-истраживачког рада, о квалитету наставника Факултета говоре бројни научни и стручни радови који обухватају уџбенике, монографије, приручнике, практикуме и научне чланке објављене у еминентним домаћим и страним научним часописима. Факултет прати и вреднује научно-истраживачки рад сваког наставника појединачно преко система „Картона научног радника“. Стручно-професионални допринос наставника Факултета остварује се кроз учешће на домаћим научним пројектима и руковођење тим пројектима, чланство у уређивачким одборима научних часописа, чланство у програмским или организационим одборима научних конференција као и рецензирање радова у домаћим и међународним научним часописима. У оквиру доприноса академској и широј заједници, наставници Факултета су ангажовани у раду органа управљања на Факултету и Универзитету, учествују у изради докумената на нивоу Универзитета, учествују у изради важних докумената на нивоу Републике – као што су стратегије, закони и други прописи, учествују у комисијама за избор у звања наставника, чланови су домаћих и међународних научних удружења и њихових органа. Сарадња са другим високошколским и научно-истраживачким установама у земљи и иностранству огледа се у учешћу наставника Факултета на домаћим и међународним научним конференцијама и пројектима који се реализују са другим универзитетима. Наставници Факултета реализују стручна усавршавања и студијске боравке на иностраним високошколским и научно – истраживачким установама. Факултет континуирано прати и подстиче педагошку и научно-истраживачку активност наставника. Факултет обезбеђује наставницима могућност за научно и стручно усавршавање и напредовање кроз учешће на домаћим и међународним научним и стручним скуповима, студијске боравке, гостовање предавача по позиву, информисање о конкурсима за доделу стипендија, успостављање сарадње са домаћим и иностраним образовним установама у циљу размене наставника. Ради учешћа на домаћим и међународним научним и стручним скуповима, реализације студијских боравака и специјализација, Факултет одобрава наставницима плаћено одсуство и учествује у финансирању научног и стручног усавршавања. Факултет обезбеђује наставницима богату научну и стручну литературу и приступ електронским базама научних часописа и судске праксе.

У циљу сталног унапређивања педагошких и дидактично-методичких способности наставника, неопходно је да Факултет организује више курсева, радионица и других видова обуке за своје наставнике како би већина наставника била оспособљена да организује и управља наставом, да разуме и уважава индивидуалне разлике међу студентима и различите стилове учења, да примењује интерактивне и иновативне методе наставе, да развија инструменте за редовно праћење и квалитетно оцењивање рада студената као и да користи савремене информатичке технологије и дидактичка средства у настави.

У оквиру Службе за опште и правне послове Факултета се ажурно води радноправна евиденција запослених наставника. Број наставника према укупном броју студената задовољава прописане стандарде квалитета.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет Универзитета у Крагујевцу остварује захтеве постављене Стандардом 7.

1. Поступак и услови за избор наставника су јасно и прецизно унапред утврђени, јавни су и доступни оцени стручне и шире јавности. Овај поступак и услови су предмет периодичне провере и усавршавања.
2. Факултет се приликом избора наставника у наставничка звања придржава прописаних услова и поступака путем којих оцењује научну, истраживачку и педагошку активност наставника.
3. Факултет систематски прати, оцењује и подстиче научну, истраживачку и педагошку активност наставника.
4. Факултет спроводи дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка као и различите врсте усавршавања.
5. Факултет обезбеђује наставницима перманентну едукацију и усавршавање путем студијских боравака, специјализација, учешћа на научним, уметничким и стручним скуповима.
6. Факултет при избору и унапређењу наставно-научног кадра посебно вреднује повезаност рада у образовању са радом на пројектима у другим областима привредног и друштвеног живота.
7. Факултет при избору и унапређењу наставно-научног кадра посебно вреднује педагошке способности наставника.

В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
<p>Постојање Правилника о избору наставника +++ Услови и критеријуми избора наставника су у складу са Законом и са критеријумима Националног савета за високо образовање +++ Поступак избора наставника је јаван +++ Компетентно наставно особље ++ Перманентна евалуација рада наставног особља +++ Кадровска политика која омогућава правилну селекцију наставничког и истраживачког подмлатка +++</p>	<p>Недовољна мотивисаност студената да оцењују рад наставника ++ Недовољно широка наставна база /++ Објективно сужене и ограничене могућности наставника који се баве друштвено-хуманистичким наукама у погледу објављивања резултата научно-истраживачког рада у релевантним међународним часописима/++ Релативно мали број наставника укључених у пројекте ++ Непостојање Комисије за претходна питања +++</p>
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<p>Мобилност наставника и кроз међународну сарадњу ++ Учешће у пројектима који би унапређивали педагошке компетенције наставног особља ++ Укључивање наставника у домаће и међународне пројекте +++</p>	<p>Честе измене правила које утичу на услове за избор наставника ++ Недовољно финансијских средстава за проширење базе наставног особља/+++ Недовољно сопствених средстава за финансирање и подржавање научно истраживачког рада наставника/ ++</p>

Мотивисаност наставника за студијске боравке и усавршавања на иностраним образовним и научним установама +++	
--	--

Г) Предлози за побољшање и планиране мере

Правни факултет испуњава Стандард 7.

- Формирати Комисију за претходна питања, која би између осталог, утврђивала поштовање принципа јавности и законитости уопште приликом избора наставника у звање.
- Подстицање стручне и педагошке компетентности наставника.
- Организовање семинара по типу „едукација едукатора“.
- Успостављање тела на Факултету које би се бавило унапређењем компетенција наставника и организацијом програма обуке и стручног усавршавања.
- Стварање услова и организовање различитих облика обуке и усавршавања за подизање нивоа педагошких и дидактичко - методичких компетенција наставника.
- Мотивисање студената за активније учешће у оцењивању квалитета педагошког рада наставника.
- Побољшање материјалних услова за научно-истраживачки рад наставника.
- Ширење базе наставног особља у складу са реалним потребама постојећих и будућих студијских програма.
- Аплицирање за међународне пројекте у циљу обезбеђивања недостајућих финансијских и других материјалних средстава.
- Организовање кратких програма студија и других облика обуке и усавршавања на комерцијалној основи.

Показатељи и прилози за стандард 7

Редовни професори	15
Ванредни професори	8
Доценти	12
УКУПНО:	35
	+
Наставници по уговору	0
УКУПНО:	35

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Наставници у радном односу са пуним радним временом

Ред. број	Матични број	Име, средње слово, презиме	Звање	Датум избора	% запослења	Област за коју је биран
1.			РП	18.04.2000	100 %	Ужа правноекономска научна област
2.			РП	24.03.2004	100 %	Ужа кривичноправна научна област

3.			РП	16.11.2004	100 %	Ужа кривичноправна научна област
4.			РП	27.09.2012	100 %	Ужа привредноправна научна област
5.			РП	29.12.2015	100 %	Ужа јавноправна и теоријскоправна научна област
6.			РП	29.12.2015	100 %	Ужа јавноправна и теоријскоправна научна област
7.			РП	19.02.2016	100 %	Ужа привредноправна научна област
8.			РП	11.05.2016	100 %	Ужа правноекономска научна област
9.			РП	01.06.2016	100 %	Ужа грађанскоправна научна област
10.			РП	04.12.2017	100 %	Ужа грађанскоправна научна област
11.			РП	04.12.2017	100 %	Ужа привредноправна научна област
12.			РП	04.04.2018	100 %	Ужа међународноправна научна област
13.			РП	30.01.2020	100 %	Ужа научна област Право у економији
14.			РП	16.07.2020	100 %	Ужа научна област Римско право
15.			РП	16.07.2020	100 %	Ужа међународноправно правна научна област
16.			ВП	16.03.2017	100 %	Ужа јавноправна и теоријскоправна научна област
17.		Зоран Р. Јовановић	ВП	14.07.2017	100 %	Ужа јавноправна и теоријскоправна научна област
18.		Дејан С. Матић	ВП	25.01.2019	100 %	Ужа јавноправна и теоријскоправна научна област
19.		Зоран Р. Чворовић	ВП	17.05.2019	100 %	Ужа научна област Еволуција права
20.		Јелена П. Вучковић	ВП	17.05.2019	100 %	Ужа јавноправна и Теоријскоправна научна област

21.		Соња М. Лучић	ВП	15.07.2019	100 %	Ужа привредноправна научна област
22.		Вељко М. Влашковић	ВП	10.07.2020	100 %	Ужа грађанскоправна научна област
23.		Вељко М. Турањанин	ВП	09.06.2021	100 %	Ужа кривичноправна научна област
24.		Милан М. Рапајић	Д	15.09.2017	100 %	Ужа јавноправна и теоријскоправна научна област
25.		Миливоје Б. Лапчевић	Д	21.02.2019	100 %	Ужа правноекономска научна област
26.		Борко Н. Михајловић	Д	21.02.2019	100 %	Ужа привредноправна научна област
27.		Тамара В. Ђурђић Милошевић	Д	14.11.2019	100 %	Ужа грађанскоправна научна област
28.		Јован Д. Вујичић	Д	22.01.2020	100 %	Ужа привредноправна научна област
29.		Зоран Д. Вуковић	Д	12.02.2020	100 %	Ужа грађанскоправна научна област
30.		Александра Г. Павићевић	Д	10.06.2020	100 %	Ужа грађанскоправна научна област
31.		Санда С. Ћорац	Д	10.06.2020 РО 01.10.2020	100 %	Ужа грађанскоправна научна област
32.		Вишња М. Ранђеловић	Д	12.05.2021	100%	Ужа кривичноправна научна област
33.		Владимир Р. Шебек	Д	13.10.2021	30%	Ужа кривичноправна научна област
34.		Александар Т. Антић	Д	16.09.2021	100%	Ужа радноправна научна област
35.		Драган Дакић	Д		100%	

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника.

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе.

СТАНДАРД 8: КВАЛИТЕТ СТУДЕНАТА

Квалитет студената обезбеђује се селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

А) Опис, анализа и процена тренутне ситуације

Квалитет студената се обезбеђује тако што се на основу конкурса и према унапред утврђеним и јавно објављеним критеријумима врши селекција пријављених кандидата сходно и то на основу опште просечне оцене остварене на основним и мастер академским студијама, дужине студирања на сваком од претходно завршених студијских програма посебно, објављених радова или истраживачке или друге праксе из уже или сродне научне области за коју кандидат конкурише, као и утиска који је Комисија формирала о кандидатима на основу спроведеног интервјуа.

Одредбом чл. 161. Статута Универзитета у Крагујевцу расписује се заједнички конкурс за упис студената на свим нивоима студија.

Факултет обезбеђује једнакост студената у приступу студијском програму докторских академских студија који, поред осталог, садржи услове за упис, мерила за утврђивање редоследа кандидата, поступак спровођења конкурса као и начин и рокове за подношење жалбе на утврђени редослед.

Пријем најквалитетнијих кандидата који се пријаве за упис врши се уз стриктно поштовање прописаних услова и мерила за утврђивање редоследа пријављених кандидата. Факултет унапред планира и утврђује број студената који се уписују на студијски програм.

Факултет саставља ранг листу пријављених кандидата. Право на упис стиче кандидат који је на ранг листи рангиран у оквиру одобреног броја за упис. Редослед кандидата за упис у прву годину докторских академских студија утврђује се на основу опште просечне оцене остварене на основним и мастер академским студијама, дужине студирања на сваком од претходно завршених студијских програма посебно, објављених радова или истраживачке или друге праксе из уже или сродне научне области за коју кандидат конкурише, као и утиска који је Комисија формирала о кандидатима на основу спроведеног интервјуа. Досадашња примена критеријума за рангирање студената за упис на докторске академске студије спроводи се тако што се рангирање кандидата врши према просечној оцени а дужина студирања примењује се као допунски критеријум само ако два или више кандидата имају исту просечну оцену.

Факултет обезбеђује равноправност студената по свим основама. Сви студенти Факултета су једнаки и уживају једнак положај и једнаку правну заштиту без обзира на расу, боју коже, пол, сексуалну оријентацију, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем и/или друго.

На Факултету је наставни процес организован на начин који свим студентима пружа једнаке могућности што подразумева обезбеђивање адекватних услова студирања за студенте са сензорним или моторичким посебностима и уважавање разлика међу студентима. Студенти са посебним потребама су у највећој мери укључени у све облике наставног рада и студентског организовања.

Статутом Факултета прописано је да студент има право на различитост и заштиту од дискриминације. Начин заштите индивидуалних права студената у случајевима повреде или угрожавања права, аката дискриминације, сексуалног узнемиравања и других видова злоупотребе предвиђен је и уређен Правилником о правима и обавезама студената и Правилником о дисциплинској одговорности студената Универзитета у Крагујевцу.

Факултет унапред упознаје студенте са обавезом праћења наставе и структуром предиспитних активности. Факултет обезбеђује да сви студенти буду информисани о свим питањима везаним за студије као и о организацији и раду Факултета и његових органа и служби, систему обезбеђења квалитета, резултатима самовредновања и друго. Надлежне службе Факултета су, у сарадњи са наставницима, у обавези да на огласној табли, мониторима у холу Факултета и на сајту Факултета студентима учине доступним све релевантне информације неопходне за праћење наставе. Факултет редовно објављује почетком сваке школске године календар наставе и испита за предстојећу школску годину а који је доступан на сајту Факултета.

После доношења Закона о високом образовању, Факултет је својим актима регулисао оцењивање студената у испуњавању предиспитних обавеза и на испиту. Статутом Факултета предвиђено је да се рад студента у оквиру сваког појединог предмета континуирано прати током наставе и изражава у поенима. У силабусима је утврђена сразмера поена стечених у предиспитним обавезама и на испиту при чему је од укупног броја поена, најмање 30 а највише 50 поена предвиђено за активности и провере знања у току семестра (предиспитне обавезе). Студенти могу приступити завршном испиту уколико остваре најмање 30 предиспитних поена с тим што на испиту могу остварити највише до 70 поена.

Статутом Факултета предвиђено је да полагању испита може приступити студент који је испунио законом прописан минимум предиспитних поена. Испит је јединствен и полаже се усмено, писмено односно писмено и усмено.

Имајући у виду потребу да методе оцењивања студената и знања које су усвојили у току наставно-научног процеса буду усклађене са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма, годишњим плановима рада наставних предмета предвиђена су мерила за оцењивање успеха студената у испуњавању предиспитних обавеза. Свим студентима Факултет омогућава да се упознају са критеријумима, правилима и процедурама оцењивања те процедурама и корективним мерама у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања.

Факултет обезбеђује и гарантује да се наставници у сложеним процесима и процедурама провере знања и оцењивања према студентима односе у складу са позитивном традицијом универзитетске заједнице као и са одговарајућим законским и статутарним одредбама које наставнике обавезују да буду објективни, коректни и професионални у комуникацији са студентима на шта их обавезује и важећи Етички кодекс. Наведени захтеви односе се на све аспекте, радње, процедуре и облике провере знања и оцењивања

студентског постигнућа – на усменим и писаним испитима, у свакодневном наставном процесу, на писаним и усменим колоквијумима, у оцењивању семинарских радова, пројеката и елабората, практичног рада и слично.

Факултет је предвидео правила о полагању испита која обезбеђују пуну објективност у оцењивању. Студент заједно са наставником попуњава на самом испиту Извештај о полагању испита који потом потписују и наставник и студент. Од почетка академске 2020/2021. године, испитна питања се исписују на полеђини Извештаја о полагању испита.

Стандарди професионалног понашања наставника према студентима као и стандарди везани за праћење рада и оцењивање знања студената (забрана дискриминације, објективност, уједначеност критеријума, подстицање студената на континуиран рад и дестимулисање кампањског приступа учењу и сл.), произлазе из Закона о високом образовању, Статута Факултета, Правилника о квалитету и самовредновању, Етичког кодекса Универзитета, Кодекса о академском интегритету и професионалној етици Правног факултета и правила добре универзитетске праксе. Студенти, преко својих представника у Комисији за унапређење и обезбеђење квалитета и Поткомисији за праћење и унапређење студирања, могу дати своје мишљење, примедбе и сугестије које се тичу професионалног односа наставника приликом оцењивања односно квалитета и критеријума оцењивања наставника. Примедбе, сугестије и запажања у вези са квалитетом оцењивања студенти могу изложити и продекану за наставу.

Правилником о квалитету и самовредновању је предвиђено да Факултет обезбеђује праћење и проверу пролазности студената, по предметима, програмима, годинама и предузимање корективних мера у случају сувише ниске или високе пролазности или других неправилности у оцењивању.

Активима Факултета детаљно су уређене процедуре интерне контроле квалитета поступка оцењивања и контроле резултата оцењивања. Контрола квалитета поступка оцењивања остварује се могућношћу подношења приговора на оцењивање. Предвиђено је да се праћење и контрола резултата оцењивања врши на основу извештаја о резултатима оцењивања студената које по окончању септембарског испитног рока саставља Одсек за наставу и студентска питања.

Статутом је предвиђено да се на седницама Наставно-научног већа, Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета те Поткомисије за праћење и унапређење студирања дискутује о успеху студената и да се предузимају мере за унапређење квалитета оцењивања.

Факултет омогућава студентима одговарајући облик студентског организовања, деловања и учешћа у одлучивању, у складу са Законом о високом образовању те им пружа пуну подршку у самоорганизовању и учешћу у раду студентских организација. Факултет пружа помоћ и подршку раду Студентског парламента кроз обезбеђивање адекватног простора и опреме, финансирањем едукативних, културних, спортских и осталих студентских активности, пројеката и манифестација. Студентски парламент успоставља сарадњу и реализује њене прихватљиве и корисне облике, пре свега у стручном раду, са другим правним факултетима у Србији као и иностраним правним и сродним факултетима.

Студентски парламент организован је на начин предвиђен Законом о високом образовању и Правилником о Студентском парламенту. Представници Студентског парламента активно учествују у раду органа и стручних тела Факултета у складу са одредбама релевантних аката Факултета.

У сарадњи са Факултетом, Студентски парламент организује за сваку школску годину реализацију стручних посета релевантним институцијама (Врховном касационом суду, Уставном суду Србије, Управном суду, апелационим, вишим и основним судовима, Народној скупштини Републике Србије, Заводу за интелектуалну својину, познатим адвокатским канцеларијама, локалним самоуправама, установама за издржавање казне лишења слободе, неуропсихијатријским установама, и друго) ради упознавања са њиховим функционисањем, организацијом, делокругом рада, мерама и поступцима које спроводе. Студенти активно учествују у културним и спортским акцијама и манифестацијама које организују Студентски културни центар Универзитета у Крагујевцу и остале универзитетске организације. Једна од редовних активности студената је њихово учешће на Правнијади, годишњем такмичењу студената права у знању и спорту, Куп ректора. Студентски парламент учествује и у бројним хуманитарним акцијама ("Космету на поклону", акције добровољног давања крви и др.).

На Факултету се организује и манифестација под називом „Дани правника“. На Факултету постоји и Дебатни клуб студената Правног факултета, у оквиру којег се подстиче изношење, анализа и креативно супротстављање различитих ставова о питањима која се налазе у фокусу интересовања студената.

Квалитет студената потврђује и чињеница да су већ неколико година наши студенти активни и веома успешни учесници различитих форми такмичења. Посебан успех у претходном периоду студенти Правног факултета остварили су на такмичењу из људских права када су освојили прво место у Стразбуру на Трансевропском такмичењу пред Европским судом за људска права након два прва места на такмичењима на нивоу Југоисточне Европе.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Факултет остварује циљеве и испуњава стандарде постављене Стандардом 8, с обзиром да:

1. обезбеђује потенцијалним и уписаним студентима на транспарентан и лако доступан начин све релевантне информације и податке који су повезани са њиховим студијама;
2. при селекцији студената за упис вреднује резултате постигнуте у претходном школовању;
3. гарантује једнакост и равноправност студената по свим основама (раса, боја коже, пол, сексуална оријентација, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање

сензорног или моторног хендикепа и имовинско стање) као и могућност студирања за студенте са посебним потребама;

4. развија и унапред упознаје студенте са обавезом праћења наставе;
5. студенти се оцењују помоћу унапред објављених критеријума, правила и процедура;
6. систематично анализира, оцењује и унапређује методе и критеријуме оцењивања студената по предметима а посебно: да ли је метод оцењивања студената прилагођен предмету, да ли се прати и оцењује рад студента током наставе, какав је однос оцена рада студента током наставе и на завршном испиту у укупној оцени и да ли се оцењује способност студената да примене знање;
7. методе оцењивања студената и знања које су усвојили у току наставно-научног процеса усклађене су са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма;
8. обезбеђује коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената (објективност, етичност и коректан однос према студенту);
9. систематично прати и проверава оцене студената по предметима и предузима одговарајуће мере уколико дође до неправилности у дистрибуцији оцена (сувише високих или ниских оцена, неравномеран распоред оцена) у дужем периоду;
10. подстиче научно-истраживачки рад студената докторских студија посебно путем њиховог учешћа у реализацији научно-истраживачких пројеката;
11. систематично прати и проверава пролазност студената по предметима, програмима, годинама и предузима корективне мере у случају сувише ниске пролазности или других неправилности у оцењивању;
12. омогућава студентима одговарајући облик студентског организовања, деловања и учешћа у одлучивању, у складу са законом;
13. подржава разне облике ваннаставних активности студената (организује стручне екскурзије, подржава учешће студената на стручним и спортским такмичењима у земљи и иностранству, ствара услове за рекреативне активности студената и друго).

В) Анализа слабости и повољних елемената (SWOT анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
<p>Обезбеђивање релевантних информација и података који су повезани са студијским групама, потенцијалним и уписаним студентима +++</p> <p>Вредновање резултата постигнутих у претходном школовању +++</p> <p>Ангажованост Студентског парламента у промоцији Факултета. +++</p> <p>Факултет обезбеђује равноправност студената по свим основама. +++</p> <p>Ажурно издавање Информатора који садржи све потребне информације у вези са уписом. ++</p> <p>Ангажовање Студентског парламента и студентских организација у спровођењу манифестација и реализацији активности које директно доприносе повећању квалитета студирања. +++</p> <p>Праћење и проверавање пролазности студената по предметима, програмима, годинама и предузимање корективних мера у случају сувише ниске пролазности или других неправилности у оцењивању +++</p> <p>Организовање курсева за писање семинарских радова. ++</p> <p>Учешће студената на бројним међународним, регионалним и националним такмичењима и постизање запажених резултата на истим. +++</p> <p>Уређивање амфитеатра и слушаоница за одржавање предавања. ++</p> <p>Објављивање почетком сваке школске године календара наставе и испита. ++</p> <p>Учешће студената у раду органа управљања и стручних органа факултета загарантовано Статутом Факултета +++</p>	<p>Непостојање услова за приступ студената са инвалидитетом згради и просторијама Факултета. +++</p> <p>Не постоји стални контакт са студентима по завршетку студија +</p> <p>Непостојање посебне сале за припрему студената за учешће на такмичењима (тзв. <i>moot court</i> судница). ++</p>
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ

Могоућности приступа различитим фондовима за финансирање студентских активности. +++	Непостојање посебног закона о студентском организовању ++
Конкурисање за истраживачке пројекте који укључују рад студената. +++	Недовољно јасна системска решења о финансирању студентских организација ++

Г) Предлози за побољшање и планиране мере

Правни факултет у Крагујевцу испуњава Стандард 8.

- Потребно је обезбедити организовање студената докторских академских студија.
- Вршити анкетање студената о квалитету полагања испита и начину оцењивања.
- Унапредити систем статистичког праћења напредовања студената као и редовног извештавања субјеката самовредновања и стручних органа Факултета да би се благовремено реаговало у случају незадовољавајућег успеха студената.
- Омогућити приступ свим просторијама у згради Факултета лицима са посебним потребама.
- Активније укључивање студената докторских академских студија у структуре студентских организација Факултета.
- Активније укључивање студената докторских академских студија у научне и истраживачке пројекте на Факултету.

Показатељи и прилози за стандард 8

Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима у текућој школској години.

Р. б.	Назив студијског програма и поље	Акредитован број студената за упис у прву годину	Стварно уписани у текућу школску годину (2020/21)			
			I год.	II год.	III год.	збир
1.	Докторске академске студије права	30	9	6	9	24
	Укупан број студената (ДС)	30	9	6	9	24

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су завршили студије у претходној школској години (до 30.09) а који су, поред тога, завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

* Студенти који су завршили студије у претходној школској години (до 30.09) а који су, поред тога, завршили студије у предвиђеном року (успешни студенти)

** Студенти уписани у I годину у генерацији успешних студента (из претходне колоне)

*** Однос броја успешних студената и броја уписаних у I годину у генерацији успешних студената у %

Р. б.	Назив студијског програма и поље	*Број успешних студената	**Број уписаних у I годину студија у генерацији успешних студената	***% успешних студената
ДС - Докторске академске студије				
1.	Докторске академске студије права	0	16	0%
	Укупно (ДС)	0	16	0%

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) студијски програм по годинама студија

*Ниво студија	II год.			III год.			IV год.		
	60	37-60	испод 37	60	37-60	испод 37	60	37-60	испод 37
ДС	5	1	/	7	2	/			

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената (Статут Универзитета у Крагујевцу и Статут Правног факултета Универзитета у Крагујевцу)

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

СТАНДАРД 9: КВАЛИТЕТ УЏБЕНИКА, БИБЛИОТЕЧКИХ И ИНФОРМАТИЧКИХ РЕСУРСА

Квалитет уџбеника, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућих подзаконских аката

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 9

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу обезбеђују: стандарди и процедуре за обезбеђење квалитета предвиђени за ову област, примена усвојених одговарајућих правилника који се односе на уџбенике, литературу, информатичке ресурсе коришћене у наставном процесу, као и предузимање одговарајућих подстицајних и корективних мера.

Правилником о издавачкој делатности Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, донетим у складу са Законом о издавању публикација, Статутом Правног факултета и Статутом Универзитета у Крагујевцу уређује се издавачка делатност Факултета, утврђују надлежни органи којима се поверава издавачка делатност, услови и поступак издавања публикација.

На основу овог Правилника предвиђено је да издавачку делатност Факултета остварује Центар за публикације као посебна организациона јединица у склопу Института за правне и друштвене науке Факултета. О издавачкој делатности Центра одлучује Издавачки одбор кога чине представници свих катедри Факултета и директор Центра. Издавачка делатност Факултета обухвата издавање уџбеника, монографија, зборника радова, периодичних публикација као и других публикација и материјала које се користе у образовном, научном и стручном раду. Издавање публикација обавља Центар самостално или у сарадњи са другим издавачима. Центар обавља издавачку делатност на основу годишњег плана и програма издавачке делатности. Годишњи план и програм издавачке делатности утврђује се на предлог наставника и сарадника Факултета, Издавачког одбора а одобрава од стране Наставно-научног већа Факултета водећи рачуна о потребама наставе и студената сходно стандардима предвиђеним у одговарајућим правилницима. План и програм издавачке делатности доносе се на почетку школске године за сваку годину посебно. Циљ издавачке делатности је да се студентима докторских академских студија обезбеде основна и допунска литература како би се побољшао наставно-научни и образовни рад на Факултету.

Правилником о уџбеницима и другим училима се утврђују стандарди квалитета и контрола квалитета уџбеника и другог наставног и испитног материјала који се користе на Правном факултету.

У складу са овим Правилником, систематски и континуирано се прате: квалитет наставног и испитног материјала који се користе на студијском програмима, квалитет садржаја у погледу актуелности и тачности, структуре литературе којом се обезбеђује да се примерима, задацима и анализом случајева студентима омогући лакше савладавање материје, логичко повезивање делова наставног градива у заокружену целину, разумевање научног садржаја у циљу касније практичне примене стеченог знања као и обим испитног материјала по једном ЕСПБ. Правилником о уџбеницима прави се јасна разлика између наставног и испитног материјала. Наставни материјал обухвата текстуалне и аудио-визуелне материјале који се користе у различитим видовима наставе а испитни материјал обухвата уџбенике и/или друге текстове који су предмет провере знања студената на испиту.

Контрола квалитета испитног материјала који се користи на Факултету обухвата контролу садржине текста и контролу обима испитног материјала.

Дана 07.05.2018. године, Комисији за обезбеђење и унапређење квалитета поднета је иницијатива за доношење Правилника о поступку провере оригиналности студентских радова и њиховом депоновању у дигиталном облику. Комисија је на састанку 14.05.2018.

године подржала ову иницијативу и у складу с тим упутила предлог Наставно-научном већу Правног факултета у Крагујевцу.

Поступак контроле квалитета одвија се у више фаза.

Обавезни испитни материјал одређује се, за сваки предмет, на предлог предметног наставника. Предлог испитног материјала предметни наставник доставља надлежној Катедри. На предлог Катедре Наставно-научно веће именује два рецензента из уже научне области. Именовани рецензенти утврђују да ли је садржина текста одговарајућег научног и стручног нивоа подобна да се користи као испитни материјал, да ли одговара материји предмета предвиђеној Студијским програмом и Програмом предмета (силабусом) и да ли је одговарајућег обима сходно стандардима са бројем ЕСПБ.

Извештај рецензента се доставља Катедри који се, ако је позитиван, уз предлог о прихватању предложеног испитног материјала, упућује Наставно-научном већу које доноси коначну одлуку о испитном материјалу који ће се користити. У случају негативних рецензија надлежна Катедра упућује предметног наставника да предложи друге изворе за испитни материјал који су у складу са стандардима квалитета. Ако је једна рецензија негативна предметни наставник се упућује на отклањање указаних недостатака. Поступак контроле квалитета се врши сваки пут када се предлажу нови извори као испитни материјал, или, ако измена нема, сваке треће године.

Свеукупна литература потребна за припремање испита на докторским академским студијама садржана је у Плану рада – силабусу, за сваки наставни предмет. Предметни наставник, на почетку предавања, упознаје студенте са обавезном и допунском литературом за припрему испита.

Са литературом потребном за припремање испита на студијском програму докторских академских студија је упознато особље библиотеке Факултета које ту литературу треба да обезбеди у свом фонду. Такође, на сајту Факултета, у делу *Наставни планови и програми*, студенти могу да се упознају са силабусом за сваки предмет као и о свим информацијама које се тичу уџбеника и другог наставног и испитног материјала.

Правилником о уџбеницима је предвиђено анкетање студената као један од начина контроле испитног материјала односно контрола обима литературе као и вредновање квалитета уџбеника. Затим, предвиђено је да студенти, у анонимној анкети, оцењују квалитет наставног и испитног материјала а да се резултати анкете, обрађени у присуству представника Студентског парламента, објављују на сајту Факултета.

Библиотека Правног факултета у Крагујевцу опремљена је савременим и богатим библиотечкиом фондом који је прилагођен потребама студијских програма и потребама научно-истраживачких пројеката који се реализују на Правном факултету. Рад библиотеке и коришћење библиотечког фонда регулисан је Правилником о библиотечком пословању, који је, у складу са Законом о високом образовању, Статутом Факултета и Правилником о квалитету и самовредновању.

Библиотечки фонд поседује више од 1000 библиотечких јединица предвиђених као минимум за поједине области из којих се изводи наставни процес а који је потребан за акредитацију високошколске установе. Структура библиотечког фонда је следећа:

Обрада целокупног библиотечког материјала врши се у складу са следећим стандардима: *ISBD* - међународни стандард за обраду библиотечке грађе, *ISBD(M)* - међународни стандардни библиографски опис монографских публикација, *ISBD(CR)* стандардном - међународни стандардни библиографски опис серијских публикација и других континуираних извора, *ISBD(G)* - општи међународни стандардни библиографски опис,

ISBD(ER) - међународни стандардни библиографски опис електронских извора. Претраживање целокупног библиотечког фонда могућ је преко интерног библиотечког програма *ISIS* и преко *COBISS* Корпоративног онлајн библиографског система и сервиса. Важно је напоменути да је за све наставнике урађена комплетна библиографија истраживача која се ажурира у складу са објављеним радовима и да је она доступна преко Корпоративног онлајн библиографског система и сервиса *COBISS* као и преко сервиса *EKRIS SR*. Свим наставницима и студентима је омогућено претраживање и коришћење базе прописа, судске праксе, службених мишљења, билтена судске праксе преко *PARAGRAF Lex*-а и преко базе *INTERMEX* Прописи *online*.

Библиотека Правног факултета је учлањена и у систем *SUBITO*, Документациони центар истраживачких библиотека Аустрије, Немачке и Швајцарске, који уз накнаду, позајмљује књиге и чланке из часописа. Од тренутка учлањивања, од 2004. године, па до данас, позајмљено је преко овог документационог центра преко 300 књига и 200 чланака из иностраних часописа.

Библиотека Правног факултета поседује читаоницу за студенте која се налази у реновираним сутеренским просторијама која је модерно опремљена, климатизована и поседује 145 места за студенте.

У склопу библиотеке се налази и учионица са десет персоналних рачунара за потребе при изради семинарских радова и претраживања *COBISS*-а и *KOBSON*-а као и три одвојена рачунара за претраживање по интернету.

Библиотека представља важну научно-истраживачку јединицу чији књижни фонд користе, не само студенти докторских академских студија, наставници нашег Факултета него и студенти и наставници других правних факултета из земље и иностранства. Наиме, од 2006. године библиотека Правног факултета је члан Друштва библиотекара правних и сродних библиотека Југоисточне Европе *SEALL*. Чланство у овом друштву омогућава блиску сарадњу библиотека свих правних факултета са подручја бивше Југославије везано за размену литературе, позајмљивање потребних монографских и серијских публикација, скенирање и слање чланака потребних наставницима са свих факултета.

У складу са бројем студената у библиотеци раде четири радника: управник библиотеке (магистар правних наука), два библиотекара и један књижничар. Управник библиотеке и библиотекари имају положени стручни испит и све потребне сертификате за рад у *COBISS*-у. Запослени у библиотеци су стручни и мотивисани за рад са корисницима библиотеке. О томе говоре и подаци о анкетирању ваннаставних радника од стране студената и сарадника где је рад у библиотеци увек оцењен високом оценом.

На располагању студентима Правног факултета је мноштво рачунара како за савладавање наставног процеса тако и за коришћење правних и осталих база података. Постојећи број рачунара, принтера, скенера, копијер апарата далеко премашује број потребан према усвојеним стандардима. Информатички ресурси не само да се увећавају него се перманентно и осавремењавају што је у функцији подизања квалитета наставног процеса, научног и стручног усавршавања наставника и студената студијског програма докторских академских студија. Поред тога што су сваки кабинет и све службе снабдевени одговарајућом рачунарском опремом (рачунари, штампачи, скенери), Факултет поседује и информатичку учионицу, са приступом интернету и слободним приступом правном базом *PARAGRAF Lex*-а.

Рад Информационог центра уређен је Правилником о организацији и раду информационог центра. На пословима одржавања и унапређивања информационог

система Правног факултета раде два радника, један са високом а други са средњом стручном спремом који се старају о локалној мрежи и интернет презентацији Факултета.

Учионице у којима се изводи настава, семинар сала и амфитеатар опремљени су савременим аудио-визуелним средствима за извођење наставе, презентација и на свим рачунарима користе се лиценцирани рачунарски програми. Рачунарска и комуникациона инфраструктура перманентно се осавремењује али се не одржава на одговарајући начин. Факултет обезбеђује неометано функционисање локалне рачунарске мреже као део Академске мреже Србије.

Факултет је са компанијом *Paragraf Lex* 2007. године закључио Уговор о заједничком организовању правно-информатичког курса за рад са електронском правном базом *Paragraf Lex*). До 2013. године, преко 600 студената је, кроз једнонедељну обуку, стручно оспособљено за самостално коришћења правне базе *Paragraf Net*. Факултет је са компанијом *Paragraf Lex* 2018. године потписао нови Протокол о сарадњи са циљем унапређивања правно-информатичког знања и правног истраживања, оспособљавања студената за коришћење савремених информатичких технологија путем обновљене бесплатне обуке за коришћење правне базе *Paragraf Lex* и сарадње Компаније и Факултета кроз заједничко организовање стручних скупова, семинара, саветовања.

У склопу Академске мреже сви наставници Правног факултета имају приступ *KOBSON*-у Конзорцијуму библиотека Србије за обједињену набавку. Циљ *KOBSON*-а је да свим академским институцијама омогући бесплатан приступ сервисима који поседују импозантну базу референтних страних часописа из свих области науке.

Обим, доступност и квалитет библиотечког фонда, без обзира на погоршану финансијску ситуацију, перманентно се увећава библиотечким јединицама, не само куповином него, у све већем броју, разменама и поклонима од стране других правних факултета, не само из Србије него и са простора бивше Југославије. У наредном периоду, наставиће се са набавком универзитетских уџбеника у броју који је предвиђен Правилником о библиотечком пословању за сваку годину студија али и са повећаном набавком домаћих и иностраних монографских научних публикација. Набавка домаћих и иностраних часописа обавља се према планираном обиму при чему је важно истаћи и све веће коришћење, од стране наставника и студената, базе иностраних часописа *KOBSON*.

Када је реч о информационом центру Правног факултета, његова активност је усмерена на унапређење квалитета информатичких ресурса. Квалитет информатичких ресурса, поготово када је реч о коришћењу нових технологија, знатно је побољшана али је потребно предузети мере у циљу перманентног одржавања информатичке опреме поготово рачунара у склопу информатичких учионица. Такође је потребно преуредити постојећу интернет презентацију Факултета те је конципирати тако да се сродни документи налазе на једном месту. Потребно је и ажурирати унос података на сајту Факултета.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет Универзитета у Крагујевцу својим студентима обезбеђује уџбенике и другу наставну литературу неопходну за савладавање градива које обухватају студијски програми Факултета и курикулуми наставних предмета. Факултет ове захтеве испуњава на више начина и то путем сопствене разгранате издавачке делатности којом Факултет обезбеђује студентима већи део наслова који спадају у основну и обавезну (уџбеничку)

литературу као и помоћну и препоручену наставну литературу те благовремену набавку потребних наслова за библиотеку Факултета у довољном броју примерака.

Издавачка делатност Факултета омогућава и обезбеђује да се настава из свих предмета покрије адекватним и квалитетним уџбеницима и другим училима, приручницима, практикумима и осталом наставном литературом.

Факултет је донео сопствени Правилник о уџбеницима у складу с којим Факултет систематично прати и оцењује квалитет уџбеника са аспекта квалитета садржаја (савременост и тачност), структуре, стила и усклађености са ЕСПБ. Сви уџбеници који се користе на Факултету задовољавају све наведене критеријуме.

Факултет поседује сопствену библиотеку, уз одговарајући простор за рад, и уз неопходну опрему. Библиотека поседује опрему за аутоматско позајмљивање књига као и рачунаре са приступом интернету.

Факултет константно и систематично прати и унапређује библиотечки фонд како структуру тако и обим.

Информатички ресурси, број рачунара (и њихов квалитет), приступ интернету задовољавају потребе студената и запослених на солидном нивоу квалитета уз настојање Факултета да се стање ресурса у овој области редовно анализира и унапређује.

Запослени у библиотеци и пратећим службама – библиотекар и књижничар, квалитетно су оспособљени, компетентни и мотивисани за пружање услуга студентима и запосленима у складу са утврђеним стандардима а један од библиотекара има звање магистра библиотекарства.

Компетенције и оспособљеност особља у библиотеци и читаоници као и у рачунарском центру и у претходном периоду су биле подвргнуте редовном праћењу и анализи као и оцењивању.

Студенти су у потпуности, систематично и вишеструко упознати са начином рада, могућностима и терминима коришћења библиотеке, читаонице и рачунарског центра. У скромним и ограниченим просторним условима, Факултет ипак обезбеђује успешно коришћење библиотечког фонда као и могућност коришћења библиотеке током целог дана.

В) Анализа слабости и повољних елемената (SWOT анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Постојање општег акта о уџбеницима и поступање по њему +++ Добра опремљеност библиотеке +++	Недовољно инвестирање у обнављање библиотечког фонда ++
Библиотечко-информациони центар +++	Непостојање онлајн каталога ++
Компетентан, стручан кадар +++	Непостојање Правилника о поступку провере оригиналности студентских радова и њиховом депоновању у дигиталном облику. ++
Опремљене рачунарске учионице +	
Покривеност свих предмета обавезним примерцима уџбеничке литературе +++	Поједини наставници Факултета нису довољно ангажовани око набавке и писања уџбеника за предмете које држе. ++
Доступност савремених правних и осталих база података +++	
Могућност приступа од куће информатичким ресурсима факултета преко факултетског сервера +	

Обнављање фонда, поред куповине. и путем позајмице и размене +++ Адекватна читаоница за студенте која ради најмање 12 часова дневно +++	
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
Придруживање ЕУ и доступност њених фондова ++ Учешће у заједничким пројектима преко SEALL +++ Донације са страних универзитета са којима наш Факултет има сарадњу +++ Већи број наставника компетентних за писање уџбеника+	Недостатак финансијских средстава ++ Уџбеници се неоправдано мало вреднују при академском напредовању++ Могуће смањење прихода факултета због економске кризе узроковане пандемијом коронавируса што утиче на набавку литературе++

Г) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9

Правни факултет у Крагујевцу у потпуности испуњава стандард 9.

- Везано за квалитет уџбеника и литературе, Факултет је учинио доступним студентима наставни и испитни материјал предвиђен силабусима предмета са свих студијских програма.
- У наредном периоду потребно је предузети мере да се, у случају измене литературе за полагање испита, студенти и библиотека благовремено обавесте о тим изменама. Континуирано, најмање за сваку школску годину, ажурирати набавку уџбеника неопходних за извођење наставе према специфицираној литератури у актуелној књизи предмета.
- С обзиром да је, према новом програму, обавезна израда семинарских радова на свим предметима, потребно је да се студентима, поред списка тема за семинарске радове, обезбеди и подробнији списак литературе за израду семинарских радова. Иако постоји Правилник о изради семинарских и завршних радова којим је регулисана форма самог семинарског рада, а не и његова садржина, потребно је студенте упутити како се пише семинарски рад, на који начин треба да буде структуриран, шта треба да садржи уводни део, разрада, које се методе користе; када се ради семинарски из позитивно-правног предмета, упутити студента у то да је, поред дефинисања самог института који се обрађује, како је он регулисан код нас а како у упоредном праву, обавезно навести примере из наше судске праксе што се добрим делом и врши кроз семинаре који се одржавају сваке године.
- Доношење Правилника о поступку провере оригиналности студентских радова и њиховом депоновању у дигиталном облику.
- Упућивати Катедре да праве структуриран захтев према приоритетима за набављање учила и помоћних средстава неопходних за наставни процес.
- Обезбедити континуирану обуку за наставнике и студенте у циљу ефективнијег коришћења библиотеке и осталих информационалних ресурса као и нових сервиса КОБСОН-а.

- С обзиром да је израда семинарских радова веома значајна за савладавање градива студента из предмета из кога се семинарски рад ради уведена је пракса факултативне обуке студената: како се претражује литература (како користити *COBISS* и *KOBSON*), како се пише семинарски рад, како се наводе фусноте, како се наводи библиографија, како се користе правне базе односно базе прописа – законских и подзаконских аката, судске праксе, службених мишљења и модела, што треба наставити.
- Благовремено обнављати и одржавати информатичку опрему.
- Преуредити постојећу интернет страницу Факултета у циљу што веће прегледности и редовно ажурирати садржај сајта.
- У циљу побољшања компетентности и мотивисаности запослених у библиотеци и читаоници отворити књигу примедби и похвала.

Показатељи и прилози за стандард 9

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Р. б.	Библиотечке јединице	Број
1.	Књиге на српском језику	16895
2.	Књиге на страним језицима	2618
3.	Књиге на језицима националних мањина	-
	УКУПНО	19275
1.	Монографије на српском језику	1120
2.	Монографије на страним језицима	2213
3.	Монографије на језицима националних мањина	-
	УКУПНО	3333
1.	Часописи на српском језику	187
2.	Часописи на страним језицима	121
3.	Часописи на језицима националних мањина	-
	УКУПНО	308
1.	Уџбеници на српском језику	4520
2.	Уџбеници на страним језицима	167
3.	Уџбеници на језицима националних мањина	-
	УКУПНО	4687
СВЕГА		55444

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

Редни број	Назив опреме	Број
1	Информатичке лабораторије/учионице	2
2	Рачунари у кабинетима наставника и сарадника	45
3	Рачунари у службама	25
4	Рачунари у салама за предавања	27
5	Сервери	8
6	Видео бимови	8
7	Опрема за студије на даљину	1
8	Скенери	4
9	Мрежни штампачи	2

Прилог 9.1. Правилник о уџбеницима

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници на високошколској установи

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на Факултету са бројем наставника на Факултету

СТАНДАРД 10: КВАЛИТЕТ УПРАВЉАЊА ВИСОКОШКОЛСКОМ УСТАНОВОМ И КВАЛИТЕТ НЕНАСТАВНЕ ПОДРШКЕ

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 10

Надлежност и одговорност органа управљања, органа пословођења и стручних органа Факултета утврђени су Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Крагујевцу, Статутом Правног факултета у Крагујевцу као и одговарајућим правилницима Факултета.

Статутом Правног факултета у Крагујевцу је прописано да су органи Факултета: Савет Факултета, декан, стручни органи и Студентски парламент. Орган управљања Факултетом је Савет факултета, орган пословођења декан а стручни органи Факултета су Наставно-научно веће, веће катедри и руководилац студијског програма.

Организационе јединице Факултета су: наставно-научна јединица, Институт за правне и друштвене науке, студијско-истраживачки центри и стручна служба. Стручна служба Факултета обухвата следеће одсеке: Одсек за наставу и студентска питања, Одсек за опште и правне послове, Одсек за материјално-финансијско пословање, Информациони центар и Библиотеку.

Надлежност Савета факултета, као органа управљања Факултетом, његов састав, послови које обавља и начин рада регулисани су Статутом факултета. Савет доноси Статут на предлог Наставно-научног већа, бира и разрешава декана Факултета, доноси финансијски план Факултета итд. У домену обезбеђења квалитета Правилником о квалитету и самовредновању је предвиђена одговорност Савета за доношење и праћење остваривања Стратегије обезбеђења квалитета.

Орган пословођења Факултетом је декан Факултета, који представља и заступа Факултет, организује његов рад и непосредно руководи пословима Факултета у складу са Законом, Статутом и осталим општим актима Факултета. Правилником о квалитету и самовредновању је предвиђена одговорност декана за функционисање система управљања Факултетом и спровођење Стратегијом утврђених стандарда за обезбеђење и унапређење квалитета у свим областима. Декану, у пословима руковођења Факултетом, обезбеђењу спровођења укупног система управљања квалитетом и спровођењу стандарда квалитета рада за сваку област обезбеђења квалитета, помажу продекани који за свој рад одговарају декану. Опредељеност органа пословођења Факултетом за успостављање, примену и стално унапређивање система квалитета исказује се: јасно дефинисаном политиком развоја Факултета која је усклађена са Стратегијом обезбеђења квалитета, утврђивањем јасних циљева чије се остваривање континуирано прати упоређивањем остварених резултата са постављеним циљевима, задовољавањем захтева корисника услуга Факултета на највишем могућем нивоу сходно организационим и кадровским ресурсима Факултета, континуираним периодичним преиспитивањем укупног система обезбеђења квалитета и његовим сталним унапређивањем, а у циљу повећања ефикасности и ефикасности Факултета.

Органи управљања и пословођења спроводе активности у складу са усвојеном Стратегијом обезбеђења квалитета, а на основу годишњег плана и програма рада за одређене области, финансијског плана и програма научно-истраживачког рада.

Наставно-научну јединицу чине наставници и сарадници који, преко катедри, реализују образовну и научну делатност спровођењем акредитованих студијских програма на свим нивоима и врстама студија и спровођењем посебних облика стручног образовања и усавршавања. Катедре се образују одлуком Наставно-научног већа Факултета за једну или више ужих научних области. Стручни орган катедре је Веће катедре које чине сви наставници и сарадници на предметима који чине катедру. Наставно-научно веће је донело и посебну одлуку о организацији и раду катедри на Правном факултету.

Институт за правне и друштвене науке обавља научно-истраживачку и друге научне делатности из области правних и пратећих друштвено-хуманистичких наука. Научно-наставно веће може поверити Институту за правне и друштвене науке реализацију других задатака, ван плана и програма рада, уз обавезу Факултета да за ове намене обезбеди и неопходна средства.

Студијско-истраживачки центри организују различите облике курсева за иновацију знања, реализују истраживачко-развојне пројекте и друге програме и активности од значаја за област правних и пратећих друштвено-хуманистичких наука.

Стручна служба обавља административне, правне, извршно-управне, материјално-финансијске, техничке, помоћне и друге опште послове за потребе реализације делатности Факултета.

Стручну службу чине следећи одсеци:

- 1) Одсек за наставу и студентска питања;
- 2) Одсек за опште и правне послове;
- 3) Одсек за финансијско-материјално пословање;
- 4) Информациони центар;
- 5) Библиотека.

Број стално запослених радника у ваннастави у оквиру свих наведених одсека стручне службе сведочи да је он на нивоу који задовољава потребе факултета, наставника, сарадника и студената.

Сваки одсек има шефа који непосредно организује и руководи радом одсека и одговоран је за достизање високог нивоа квалитета обављања послова. Рад сваког одсека ближе је регулисан Упутством о раду стручних служби. Контролу рада стручне службе врши секретар Факултета. Правилником о систематизацији радних места из 2018. године дефинисана су сва радна места на Факултету и описан је делокруг обавеза и одговорности за свако радно место, унутрашња организација, систематизација послова и задатака ненаставних радника, у складу са Правилником и Каталогом.

Упутством о раду стручних служби утврђени су поступци и процедуре за рад запослених у одговарајућој служби, као и обрасци које свака служба користи у свом раду. Постоји више упутстава о раду, којима је предвиђено: детаљан опис послова за свако радно место са стандардизацијом процедура у обављању посла, одговорност сваког радника на радном месту у служби, индикатори квалитета и процедура контроле квалитета, систем превентивних и корективних мера, обавеза поступања по налогу надређеног радника или органа, која је у вези са описом радног места, поступање по налогу којим се прекорачују

обавезе утврђене описом радног места, процедура ангажовања ненаставног радника из једне службе за краткорочно обављање послова у другој служби и недопуштена понашања радника у служби, којима се ремети радна дисциплина, не испуњава радна обавеза или се радна обавеза испуњава испод утврђених стандарда квалитета, за свако радно место у служби. На тај начин стандардизован је рад запослених у службама, дефинисан је очекивани ниво квалитета рада и предвиђене су мере за обезбеђење предвиђеног нивоа квалитета рада.

Услови и поступак заснивања радног односа и напредовања ненаставног особља утврђују се Законом о раду, Посебним колективним уговором за високо образовање и Правилником о систематизацији радних места и доступни су јавности. Факултет формулише прецизне критеријуме за заснивање радног односа са радницима у ненаставној јединици, а може објавити оглас, односно јавни позив, како би се обезбедила селекција и пријем најквалитетнијих радника. У процесу избора кандидата пријављених на оглас избор кандидата врши декан Факултета.

Онемогућен је сваки вид дискриминације (непосредне или посредне) приликом избора кандидата у запошљавању, али и самих запослених, с обзиром на пол, рођење, језик, расу и боју коже, старост, гравидност, здравствено стање и инвалидност, националну припадност, вероисповест, брачни статус, породичне прилике и обавезе, сексуално опредељење, политичка и друга уверења и ставове, као и чланство у политичким организацијама и синдикатима, социјално порекло, имовинско стање и неко друго лично својство.

По закључивању уговора о раду, запослени се уводи у посао. Шеф службе или радник кога шеф службе одреди уведе у посао новог запосленог.

На Факултету се води појединачни персонални досије за сваког запосленог, у који се уписују и чувају подаци о квалификацијама и компетенцијама запосленог, о напредовању, додатном нивоу образовања које је накнадно стечено, евентуалним дисциплинским мерама и друго.

Факултет је обезбедио редовно и систематско праћење, контролу и оцењивање рада органа пословођења, шефова служби и радника у ненаставној јединици, при чему је посебна пажња посвећена праћењу и оцењивању њиховог односа према студентима и мотивације у раду са студентима.

Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета периодично врши проверу усаглашености општих аката Факултета са другим позитивним прописима. У случају откривања неусаглашености у било ком од наведених питања, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета даје предлог за измене и допуне општих аката Факултета.

Декан као орган пословођења одговара Савету за законитост свог и рада Факултета у целини и може због незаконитости бити разрешен по процедури коју регулише Статут. Статутом Факултета је предвиђено да декан подноси Савету Извештај о свом раду на крају сваке школске године.

Шефови одсека који чине стручну службу Факултета непосредно прате и оцењују рад сваког запосленог у свом одсеку. Једном годишње они подносе секретару Факултета извештај који, поред оцене рада запослених садржи и постигнуте резултате, препознате

проблеме и слабости као и предлог мера за њихово отклањање. Посебно се прати мотивисаност запослених за рад уопште и професионални однос у комуникацији са студентима, као и са наставницима, сарадницима и трећим лицима.

Правилником је предвиђено да се годишњи извештај секретара Факултета о раду стручних служби подноси декану, Наставно-научном већу, Савету и Комисији. Наставно-научно веће разматра Извештај секретара Факултета и у случају потребе доноси одлуке из своје надлежности. Комисија разматра и усваја овај Извештај и предлаже дуготрајније и системске мере за побољшање квалитета.

Наставник може упозорити шефа одсека или директно декана, секретара или Комисију за обезбеђење и унапређење квалитета о уоченим проблемима и слабостима запосленог или одсека у целини. Упозорење улази у Извештај, уколико слабости нису у међувремену отклоњене.

Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета има овлашћење да самоиницијативно периодично проверава рад запослених и одсека у целини и да о уоченим слабостима обавештава декана, продекане и секретара, као и да предлаже мере за побољшање квалитета. Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета периодично оцењује рад ненаставних радника на крају текуће године, претходно спроводећи анкету, на усвојеним обрасцима, међу ненаставним радницима, студентима, наставницима и сарадницима.

Применом одговарајућих мера Факултет подстиче ненаставно особље на усвајање и развијање културе квалитета, на посвећеност раду и максимално залагање на послу до степена изврности, на развијање професионалног односа према корисницима услуга и друго. Основна подстицајна мера је награђивање ненаставних радника за оне ненаставне раднике који остваре најбоље резултате у раду према заједничком предлогу секретара и Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета. Одлуку о награђивању доноси декан Факултета.

Корективне мере према ненаставном раднику предлаже секретар Факултета, у складу са Законом о раду. Претходно је шеф одсека дужан да секретара неодложно упозори на субјективне или објективне проблеме које има појединац или цео одсек у обављању послова. За спровођење утврђених корективних мера у року који се одреди, одговара шеф одсека.

Рад и деловање управљачког и ненаставног особља су доступни оцени наставника, ненаставног особља, студената и јавног мњења. Рад органа пословођења и служби Факултета оцењују наставници, сарадници, ненаставно особље и студенти Факултета путем анонимног анкетирања које се спроводи у току децембра. Поткомисија за праћење и унапређивање студирања, под контролом Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета, спроводи анкету и припрема извештај о резултатима анкете.

Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета је спровела анкетирање наставника и запослених у циљу провере квалитета о условима рада и квалитету рада управе.

Број ненаставних радника, степен њихове стручности у складу су са стандардима за акредитацију. Ненаставно особље Факултета квалификовано је и компетентно и својим радом успешно пружа подршку квалитетној реализацији студијских програма и обављању научно-истраживачке и осталих делатности Факултета.

Осавремењавање процеса рада у службама, увођењем нових информационих технологија и процедура, изискује стално усавршавање и образовање управљачког и ненаставног особља. Факултет, у оквиру својих финансијских и других могућности, обезбеђује услове за професионалну едукацију чланова органа пословођења, чланова органа управљања из својих редова, као и запослених у стручној служби, у циљу повишења нивоа квалитета њиховог рада. Начини на које се то постиже су: финансирање стручних семинара, саветовања, едукативних курсева и других облика професионалне едукације.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет Универзитета у Крагујевцу остварује циљеве и стандарде постављене Стандардом 10.

1. Надлежности и одговорности органа управљања, пословођења, стручних органа и организационих јединица ненаставне делатности у организовању и управљању Факултетом утврђени су Статутом и другим општим актима Факултета, у складу са одговарајућим законским прописима.
2. Статутом Факултета, у складу са законом, утврђена је организациона структура, дефинисане су организационе јединице и њихов делокруг рада, као и њихова међусобна сарадња и контрола њиховог функционисања и координације.
3. Факултет предузима перманентне и нормативним актима утврђене мере систематског праћења, контроле и оцењивања организације и управљања Факултетом, Утврђене мере подразумевају да се, у случају потребе, предлажу и предузимају одговарајуће мере за унапређење квалитета организације и управљања.
4. Факултет редовно, систематично и перманентно прати, анализира и оцењује рад појединаца и служби надлежних за управљање и ненаставну подршку, уз предлагање и предузимање одговарајућих мера које могу унапредити квалитет њиховог рада.
5. У том процесу нарочито се прати и анализира квалитет комуникације и мотивације, сарадње и укупног односа наведених појединаца и служби са студентима Факултета.
6. Услови и поступци заснивања радног односа, као и процедуре напредовања ненаставног особља прописани су општим актима Факултета. Сви наведени услови, поступци и процедуре доступни су свим запосленима на Факултету, студентима, универзитетској и широј друштвеној јавности.
7. Наставници, ненаставни радници, студенти, као и универзитетска и шира друштвена јавност, имају могућност да јавно изнесу оцене о квалитету рада особља задуженог за управљање и ненаставну подршку. Са том сврхом спроводи се анкетање чији су резултати део овог извештаја.
8. Број и квалитет ненаставног особља задовољава стандарде за акредитацију високошколских установа.
9. Да би се у пуној мери обезбедио висок квалитет управљања и ненаставне подршке, Факултет свом особљу омогућава перманентно стручно и професионално образовање, иновацију знања и компетенција и свеукупно квалитативно усавршавање.

В) Анализа слабости и повољних елемената (SWOT анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
<p>Јасна и логична организациона структура +++</p> <p>Област активности, послова органа управљања и стручних служби је јасно одређена ++</p> <p>Организациона структура дефинисана Статутом/+++</p> <p>Надлежности и одговорност органа управљања, пословођења и стручних органа дефинисане Статутом и другим општим актима/+++</p> <p>Надлежности и одговорност органа управљања, пословођења и стручних органа јасно и прецизно разграничене/ ++</p> <p>Факултет перманентно прати и оцењује рад управљачког и ненаставног особља уз примену стимулативних и корективних мера/++</p> <p>Услови за напредовање ненаставног особља унапред дефинисани и доступни свима без дискриминације/++</p> <p>Информације о раду органа управљања, пословођења и стручних служби доступне јавности/++</p>	<p>Квалитет управљања Факултетом се нередовно оцењује ++</p> <p>Нередовно анкетирање рада ненаставних радника од стране студената и од стране наставног особља ++</p> <p>Није урађен Водич факултета +++</p> <p>Не постоји Календар активности Факултета ++</p> <p>Недовољна заинтересованост студената за оцењивање квалитета рада управљачког и ваннаставног особља/+ +</p> <p>Недостатак системски подржаног перманентног образовања и усавршавања ненаставног особља/++</p> <p>Недовољна стимулација ненаставног особља за професионално усавршавање/+</p>
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<p>Размена искустава у погледу рада управљачког и ненаставног особља са високообразовним институцијама у земљи и иностранству +++</p> <p>Аутоматизација процеса управљања и наставне делатности применом савремене информационе технологије/+++</p> <p>Унапређење процеса управљања кроз делатност Савета послодаваца/++</p>	<p>Влада није именovala прописан број представника у Савет факултета (два од пет) +++</p> <p>Недостатак финансијских средстава за увођење савремених организационих модела управљања и наставне подршке/++</p> <p>Застаревање стечених компетенција ненаставног особља ++</p>

Г) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10

Правни факултет у Крагујевцу испуњава Стандард 10.

- Потребно је перманентно праћење и процена постојећих поступака за обезбеђење квалитета управљања и наставне подршке, предвиђених Правилником о квалитету и самовредновању, другим општим актима Факултета и, ако буде потребно, усавршавати их и даље развијати.
- Факултет ће и даље наставити да побољшава услове рада ненаставних радника обезбеђивањем адекватног простора, набавком савремених средстава за рад и побољшањем техничких услова рада.
- Факултет ће наставити да унапређује професионалне компетенције ненаставних радника, укључујући и обуку у области ненасилне комуникације, стандарда професионалног понашања и мирног решавања сукоба и отвараће већи простор за иницијативе и идеје запослених и изражаваће и уважаваће мишљења ненаставних радника.
- Комисија ће у складу са одредбама Правилника узети учешће у награђивању радника.
- Редовно анкетирање студената, наставника, сарадника и ненаставног особља о раду органа пословођења и управљања и ненаставног особља.
- Мотивисање студената да активно прате и оцењују рад управљачког и ненаставног особља.
- Мотивисање свих запослених за учешће у оцењивању квалитета рада органа управљања и наставне подршке.
- Замена ненаставног особља које одбија стручно усавршавање.
- Замена чланова органа управљања који избегавају учешће у управљачком процесу.

Показатељи и прилози за стандард 10

Табела 10.1. Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Р. б.	Назив организационе јединице	Радно место	Матични број	Име, средње слово, презиме	Квалификација
1.	Одсек за опште и правне послове	Домар / Мајстор одржавања		Славко Јањић	КВ
2.	Одсек за финансијско-материјално пословање	Књижничар		Нела Пауновић	ССС
3.	Одсек за финансијско-материјално пословање	Референт за финансијско-рачуновод. Послове	007 3	Златомир М. Гаљак	ССС
4.	Одсек за опште и правне послове	Оператер технике	007 4	Драгојла В. Чолић	ССС
5.	Одсек за финансијско-материјално пословање	Референт за финансијско-рачуновод. Послове		Марија Думић	ССС

6.	Одсек за наставу и студентска питања	Стручнотехнички сарадник за студије и студентска питања	009 8	Снежана М. Булатовић	ССС
7.	Институт за правне и друштвене науке	Технички секретар	010 4	Сузана В. Стојановић	ССС
8.	Стручна служба	Секретар Факултета	014 9	Илија Обрић	ВСС
9.	Одсек за опште и правне послове	Чистачица	011 1	Лидија М. Јаћимовић	ССС
10.	Одсек за опште и правне послове	Стручнотехнички сарадник за остале делатности	011 2	Маја М. Димитријевић	ССС
11.	Одсек за опште и правне послове	Чистачица	011 9	Биљана М. Тодоровић	НКР
12.	Одсек за опште и правне послове	Чистачица	012 4	Миленка Ж. Радојевић	НКР
13.	Информациони центар	Администратор информационих система и технологија	012 5	Емил М. Матић	ССС
14.	Информациони центар	Руководилац послова информационих система и технологија	013 0	Зоран Р. Јевтић	ВСС
15.	Одсек за финансијско-материјално пословање	Руководилац финансијско-рачуноводств. Послова	013 6	Марија М. Деспотовић	ВСС
16.	Одсек за опште и правне послове	Чистачица	013 8	Бисерка Р. Матић	НКР
17.	Библиотека	Самостални стручнотехнички сарадник-за рад у библиот	013 9	Горан С. Петровић	ВСС
18.	Библиотека	Библиотекар	014 0	Драгана Б. Лекић	ВСС
19.	Одсек за опште и правне послове	Радник обезбеђења са оружјем / стражар	014 1	Дејан Х. Тодоровић	ПК
20.	Одсек за наставу и студентска питања	Стручнотехнички сарадник за студије и студентска питања	014 3	Огњен Ђ. Милојевић	ССС
21.	Библиотека	Библиотекар	014 4	Весна Ђ. Максимовић	ВСС
22.	Одсек за наставу и студентска питања	Виши стручнотехнички сарадник за студије и студентска питања	014 7	Александар Ђ. Лукић	ВШ
23.	Одсек за опште и правне послове	Возач возила Б категорије	014 8	Ђорђе П. Луковић	КВ
24.	Одсек за наставу и студентска питања	Самостални стручнотехнички сарадник за студије и студент. питања		Александар Јањушевић	ВСС
25.	Одсек за опште и правне послове	Чистачица	015 1	Весна С. Балшић	НКР
26.	Одсек за опште и правне послове	Чистачица	017 1	Љиљана Р. Планојевић	НКР
27.	Одсек за опште и правне послове	Чистачица	018 0	Маријана П. Ристић	НКР
28.	Одсек за наставу и студентска питања	Виши стручнотехнички сарадник за студије и студентска питања	018 5	Јасмина Д. Нектаријевић	ВШ
29.	Одсек за опште и правне послове	Службеник за управљање квалитетом	019 4	Јелена М. Костић	ВСС
30.	Одсек за опште и правне послове	Дипломирани правник за правне, кадровске и административне послове	020 3	Анета Б. Милошевић Ђорђевић	ВСС
31.	Одсек за опште и правне послове	Радник обезбеђења са оружјем / стражар	020 4	Саша А. Јаћимовић	ВКР
32.	Одсек за опште и правне послове	Радник обезбеђења са оружјем / стражар	020 5	Марко Р. Недељковић	КВ

33 .	Одсек за опште и правне послове	Чистачица	022 1	Васа М. Вујичић	НКР
34 .	Одсек за опште и правне послове	Самостални стручниотехнички сарадник за остале делатн.	025 5	Павле Ж. Ранковић	ВСС

Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе

Прилог 10.2. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

Прилог 10.3. Анализа резултата анкете запослених о процени квалитета услова рада, рада органа управљања и рада стручних служби

СТАНДАРД 11: КВАЛИТЕТ ПРОСТОРА И ОПРЕМЕ

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз адекватан обим и структуру. Високошколска установа показује да поседује инфраструктуру потребну за имплементацију циљева према стратешким плановима. Величина, доступност и квалитет простора и опреме одговарају стандардима који важе за високошколске установе.

А) Опис стања, анализа и процена Стандарда 11

Простор који поседује Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, како у погледу обима тако и у погледу структуре, задовољава све стандарде који важе и који су неопходни за акредитацију високошколских установа у погледу простора а што се може закључити на основу документације која је приложена за оцену квалитета простора и опреме за све акредитоване студијске програме који се изводе на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу. Факултет обавља делатност у згради чија укупна бруто површина износи 6.731 м², при чему највећи део простора чине амфитеатри, учионице, слушаонице, сале и лабораторије то јест просторије намењене наставним и научно-истраживачким активностима.

Може се закључити да Факултет задовољава стандарде квалитета у погледу простора који су дефинисани правилима о акредитацији.

На овом месту треба скренути пажњу на чињеницу да је део зграде Правног факултета додељен Универзитетској библиотеци. Међутим, упркос томе, Правни факултет испуњава све услове у погледу простора који су неопходни за акредитацију високошколских установа а што произлази из Прегледа простора датог у Табели 1.1. Потребно је истаћи да је Правни факултет део свог простора уступио на коришћење Филолошко-уметничком факултету због чињенице да проблем зграде овог Факултета још увек није решен. Решавање истог је требало бити учињено још у академској 2012/2013 години али до тога још увек није дошло. Без обзира на чињеницу да је део простора уступљен другом факултету, настава на Факултету се одвија на квалитетан начин и у складу са стандардима за акредитацију а постоје и просторије које нису искоришћене на адекватан начин. Будући да се на Факултету тренутно школује 1756 студената, то је применом било које од формула утврђених стандардима за акредитацију и додатним упутствима за примену стандарда, испуњен овај стандард за акредитацију, будући да укупан простор Правног факултета по студенту износи 3,45 м². Факултет располаже великим зеленим површинама у својој околини где је могуће направити и тзв. еколошки амфитеатар, што је и учињено током академске 2019/2020. године.

Факултет располаже паркинг простором који има капацитет од 50 паркинг места. Притом, постоји одвојен паркинг за запослено особље на Факултету. Факултет сада располаже одговарајућим прилазима за лица са посебним потребама. Такође, овде је неопходно напоменути да Факултет у оквиру свог простора располаже двособним станом који је већ дуже време неискоришћен.

Факултет води одговарајућу набавну и финансијску политику како би обезбедио услове за квалитетно извођење наставе и задовољио потребу запослених и студената за савременим информатичким средствима имајући у виду њихов број. Факултет води

осмишљену набавну политику у прибављању нових и одржавању постојећих основних и потрошних средстава и ресурса.

Студентима и запосленима је обезбеђен неометан приступ свим врстама информација које се редовно објављују на Интернет страници Факултета. Такође, отворен је и посебан студентски портал. Студентима стоји на располагању читаоница чије је радно време од 7-22 часа. Једна читаоница је адаптирана у конференцијску салу. Студентима је доступна читаоница Универзитетске библиотеке. Такође, доступан је Интернет, правне и библиографске базе Факултета. Факултет је студентима обезбедио две учионице опремљене савременим техничким и осталим уређајима који студентима омогућавају рад на рачунарима, штампање, скенирање, нарезивање CD и DVD материјала. Запосленима на Факултету благовремено се достављају електронске верзије свих материјала за седнице органа управљања и стручних органа као и сви општи акти Факултета. Сваки наставник добио је на коришћење рачунар. Службе су опремљене одговарајућим техничким средствима и рачунарском опремом и у раду користе адекватне софтвере. Сви запослени на Факултету имају приступ различитим информацијама у електронском облику и информационим технологијама које користе у сврху професионалног усавршавања. Слушаонице и сала за семинаре и одбране завршних радова су опремљене савременим видео-пројекторима што обезбеђује квалитетно извођење наставе. Такође, сав простор који Правни факултет обезбеђује за потребе образовног процеса, научно-истраживачког рада као и рада управе и стручних служби, задовољава потребне урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове. Сваке године се врши реновирање и адаптација појединих сала за извођење наставе и испита. Факултет је покривен бежичном Интернет мрежом.

Услуге фотокопирања запосленима пружа библиотека Факултета на начин регулисан Правилником о библиотечком пословању.

Факултет обезбеђује редовно одржавање простора и опреме организовањем рада одговарајућих служби, хигијене свих просторија као и редовно одржавање опреме и њено осавремењивање. За време пандемије коронавируса Факултет је појачао мере на повећању хигијене у свим просторијама. Факултет је установио процедуре које обезбеђују рационалну набавку потрошног материјала и одговарајуће отклањање кварова на техничким уређајима у циљу њиховог несметаног функционисања.

Квалитет простора и опреме обезбеђује се: праћењем и усклађивањем просторних капацитета и опреме са потребама наставног процеса имајући у виду број студената и стандарде предвиђене правилима о акредитацији, контролом квалитета простора и опреме путем периодичног анкетирања студената и запослених, доследном применом законских правила и утврђених процедура набавке ствари, опреме и потрошног материјала и предузимањем корективних мера у случају пропуста у раду, праћењем и контролом квалитета рада на одржавању опреме и хигијене те предузимањем корективних мера у циљу ефикаснијег обављања послова на одржавању опреме. Будући да је област информатичких технологија изузетно динамична те нове технологије смењују старе то је потребно држати корак са променама како би се омогућавало што квалитетније држање наставе и научних активности.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет испуњава Стандард 11.

1. Поседује примерене просторне капацитете: учионице, кабинете, библиотеку, читаоницу и други простор за квалитетно обављање своје делатности;
2. Има адекватну и савремену техничку и другу специфичну опрему која обезбеђује квалитетно извођење наставе на свим врстама и степенима студија;
3. Континуирано прати и усклађује своје просторне капацитете и опрему са потребама;
4. Свим запосленим наставницима као и студентима установа обезбеђује неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику и информационом технологијом у научно-образовне сврхе;
5. Факултет у свом саставу поседује просторије опремљене савременим техничким и осталим уређајима који студентима и особљу омогућавају рад на рачунарима и коришћење услуга рачунског центра (фотокопирање, штампање, скенирање, нарезивање CD и DVD материјала).

В) Анализа слабости и повољних елемената (SWOT анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
<p>Факултет испуњава стандарде за акредитацију у погледу потребног простора за рад и то како у погледу обима тако и у погледу квалитета, структуре и опремљености простора /+++</p> <p>Обезбеђени су довољни просторни капацитети за укупан број студената /+++</p> <p>Компјутерске лабораторије су доступне студентима током читавог дана, за време радног времена библиотеке /+++</p> <p>Факултет поседује одговарајућу техничку и другу опрему која обезбеђује квалитетно извођење наставе, спровођење научних истраживања и издавачке делатности факултета /++</p> <p>За студенте и наставно особље обезбеђен је стални и неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику, у научно-истраживачке и образовне сврхе, преко академске мреже КоБСОН /+++</p> <p>Континуирано праћење и усклађивање простора и опреме сходно могућностима и потребама Факултета те редовно предвиђање средстава за обнављање и иновирање опреме /++</p> <p>Постојање одговарајућег прилаза за лица са посебним потребама /+++</p> <p>Отворена је књижара у згради Факултета /+++</p> <p>Довољно просторних капацитета за реализацију ваннаставних активности (семинари, округли столови, конференције, трибине и сл.) /+++</p> <p>Довољно паркинг простора у непосредној близини факултета /+</p>	<p>Недостатак клима уређаја у учионицама и наставничким канцеларијама /+++</p> <p>Недовољно сређен спољашњи изглед зграде Факултета /+</p> <p>Непостојање сале за симулацију суђења /++</p> <p>Недовољна дисциплина у поштовању унапред утврђеног распореда коришћења простора /+</p>
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ

<p>Набавка техничке и информатичке опреме кроз реализацију научно- истраживачких пројеката/++ Побољшање техничке опремљености и повећање капацитета опреме у наставно-научним базама Факултета у сврху још квалитетнијег стручног усавршавања наставног особља и студената /+++ Коришћење електронских наставно-научних база у оквиру научно-истраживачких пројеката/++ Улагање у простор и опрему средстава прикупљених пружањем комерцијалних услуга/++</p>	<p>Могућност да се Филолошко-уметнички факултет не исели у следећим годинама/+++ Ограниченост канцеларијског простора /+++ Филолошко-уметнички факултет значајно оптерећује употребу просторија Факултета /+++ Брзо застаревање информатичке опреме/++ Недовољно финансијских средстава за набавку најсавременије информационо-комуникационе опреме/++</p>
--	--

Г) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10

Факултет ће наставити да перманентно побољшава квалитет простора и опреме. У том циљу планирано је:

1. опремање учионица адекватним озвучењем као и климатизација свих просторија на Факултету при чему ће приоритет имати учионички простор што због недостатка финансијских средстава није било могуће учинити већ дуги низ година,
2. континуирано праћење и усклађивање простора и опреме сходно актуелним потребама,
3. редовно планирање средства за адаптацију и реновирање простора и обнављање и иновирање опреме,
4. дугорочније планирање свих активности на Факултету у циљу сачињавања рационалног распореда коришћења простора,
5. редовнија контрола поштовања распореда коришћења простора,
6. одржавање спољашњег и унутрашњег изгледа зграде Факултета,
7. набавка техничке и информатичке опреме кроз реализацију научно-истраживачких пројеката,
8. коришћење електронских наставно-научних база у оквиру научно-истраживачких пројеката,
9. улагање у простор и опрему средстава прикупљених пружањем комерцијалних услуга,
10. планирање средстава за претплату на коришћење нових наставно-научних база.

Показатељи и прилози за стандард 11

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Редни број	Просторија	Број	Број места	Површина м ²
1.	Амфитеатар	Б-113	440	427,20
		А-4	48	70,14
		АУП	70	96
2.	Слушаонице, учионице	Б-115	100	150,52
		Б-117	100	150,52
		А-2	60	70,14
		А-5	"	"
		А-101	"	"
		А-102	"	"
		А-104	"	"
3.	Вежбаонице	А-105	"	"
		А-201	"	"
		А-202	"	"
		А-204	"	"
		А-205	"	"
4.	Лабораторије	А-203	20	70,14
		Центар за јавну управу		
5.	Компјутерске лабораторије	Б-02	12	47,11
		Б-118	20	-
		А-010		-
		Б-11	8	-
6.	Радионице	А-0		24,45
7.	Библиотеке	Б-		112,47
		Б-депо		140
8.	Читаонице			
		Б-0000 подрум	145	230
9.	Сале	А-1	55	70,14
		Б	60	114,40
УКУПНО			1520	19946
	Наставни кабинети	А-110-119, А-210-219, Б-101-112, Б-201-212.	50 каб. 50-100 м.	707,53

	Лабораторије за рад наставног особља			
	Студентска служба	Део хола	5	105
	Секретаријат		11, 80	
	Студентски парламент	Б-116	24, 45	
УКУПНО			3016	6731,00 3, 45 м ² м ² /студенту

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Редни број	Назив и тип	Намена	Број
1.	Пентиум 4 Рачунар	Наставно особље	45
2.	Ноутбук рачунар П4 преносни рачунар	Наставно особље	23
3.	Ноутбук рачунар П4 преносни рачунар	За наставу и презентације	3
4.	Сервер Пентиум 4 серверски рачунар	Web, mail, проху, backup сервер	6
4.	Сервер Пентиум 4 серверски рачунар	Учење на даљину	2
5.	Пентиум 4 Рачунар	Деканат	4
6.	Сервер Пентиум 4 серверски рачунар	Студентска служба – сервери	2
7.	Пентиум 4 Рачунар	Студентска служба	6
8.	Пентиум 4 Рачунар	Библиотека	4
9.	Пентиум 4 Рачунар	Рачуноводство	3
10.	Пентиум 4 Рачунар	Студ. Учионица	21
12.	Пентиум 4 Рачунар	Студ. учионица Библиотека	6
14.	Пројектор Пројектор	Настава	6
15.	Пентуим 4 Рачунар	Настава – учионице	6
16.	Мрежни штампач Ласерски штампач	Штампа наст. Материјала	2

17.	Фотокопир Копир апарат	Штампа наст. Материјала	6
18.	Скенер Скенер	Припрема наст. Материјала	6
19.	Плазма ТВ 42" Телевизор	Информације о настави	2
20.	Штампач, скенер, фотокопир у боји	Штампање монографија, диплома	3
УКУПНО			156

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе

Редни број	Назив установе	Број уговора	Место и адреса	Телефон одговорног лица
1.	<i>Paragraf Lex</i>	1028/18	Крагујевац, 28.03.2018.	0603388154
2.	Народна библиотека у Београду	478/04	Крагујевац, 05.04.2004.	0603388154

СТАНДАРД 12: ФИНАНСИРАЊЕ

Квалитет финансирања високошколске установе обезбеђује се кроз квалитет извора финансирања, финансијско планирање и транспарентност у употреби финансијских средстава што доводи до финансијске стабилности у дугом року.

А) Опис, анализа и процена тренутне ситуације

Правни факултет у Крагујевцу име обезбеђене стабилне изворе финансирања који омогућавају ефектуацију краткорочних, средњорочних и дугорочних циљева установе и несметану реализацију како наставних активности тако и научно-истраживачког рада. Обезбеђење дугорочне финансијске стабилности и ликвидности Факултета представља руководеће принципе приликом доношења одлука о распореду и намени средстава.

Стицање финансијских средстава којима Факултет располаже врши се према самостално формулисаним финансијским плановима док је реализација утврђеног распореда и намене финансијских средстава предмет редовних финансијских извештаја који се усвајају на начин прописан Статутом Правног факултета и другим позитивно-правним прописима. У периоду који је покривен овим Извештајем као и у претходном периоду, Савет Правног факултета у Крагујевцу је редовно разматрао и усвајао финансијске планове Факултета за сваку наредну календарску годину, финансијске извештаје о пословању односно завршне рачуне, планове јавних набавки и извештаје о реализованим јавним набавкама.

Природа процедура усвајања годишњих финансијских планова и финансијских извештаја Факултета као и чињеница да су, будући да се објављују на Сајту установе, исти доступни анализи и шире јавности, оправдавају закључак о потпуној транспарентности финансијског пословања Правног факултета у Крагујевцу. Такође, подаци о приходима и расходима, јавним набавкама, државној помоћи и исплаћеним платама, зарадама и другим примањима транспарентно су исказани и учињени доступним широј јавности у Информатору о раду факултета за 2020. годину.

Факултет стиче средства за обављање своје делатности у потпуности у складу са законом и Статутом Факултета, и то из следећих извора:

- средстава која обезбеди оснивач;
- школарине;
- донација, поклона и завештања;
- средстава за финансирање научно-истраживачког и стручног рада;
- пројеката и уговора у вези са реализацијом наставе, истраживања и консултантских услуга;
- накнада за комерцијалне и друге услуге;
- оснивачких права и из уговора са трећим лицима;
- и других извора, у складу са законом.

Према Финансијском плану Факултета за 2020. годину, удео средстава из буџета у укупним приходима Факултета износи 63,02% док укупни сопствени приходи партиципирају са 36,98% у укупним приходима Факултета.

Стицање и расподела сопствених прихода Факултета регулисани су посебним правним актом – Правилником о стицању и расподели сопствених прихода при чему су изменама

Правилника од 2019. године извршена преко потребна прецизирања начина, услова и механизма коришћења сопствених прихода а у циљу потпуније афирмације принципа економичности, ефикасности и ефективности као финансијског предуслова унапређења делатности установе и подизања квалитета рада. Исплате накнада истраживачима за рад на научно-истраживачком пројекту (који је регулисан посебним правилником) као и исплате увећања плата и накнада запосленима у наставној и ненаставној јединици (према прецизно утврђеним критеријумима) реализују се из сопствених прихода Факултета. Такође, услови, начини и обим покрића трошкова научноистраживачког рада који се односе на: 1) научна истраживања и истраживања у циљу израде докторских дисертација; 2) истраживања у циљу израде научно-истраживачких пројеката; 3) објављивање резултата научно-истраживачког рада и 4) усавршавања у иностранству представљају предмет посебног правног оквира – Правилника о фонду за финансирање научно-истраживачког рада којим је прописано да се средства за финансирање набројаних аспеката научно-истраживачког рада обезбеђују из сопствених извора Факултета као и средстава фондова, фондација и донација приватних лица и других извора под условом да се тиме не нарушава аутономија Факултета.

Факултет је уредно измиривао све своје финансијске обавезе од оснивања.

Напред изнета аргументација оправдава закључак да Правни факултет у Крагујевцу испуњава критеријуме акредитације из Стандарда 12.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет испуњава Стандард 12.

1. Правни факултет има дугорочно обезбеђена финансијска средства неопходна за реализацију свих активности које се одвијају на факултету.
2. Правни факултет има изворе финансирања усклађене са законом.
3. Правни факултет самостално анализира и планира распоред и намену финансијских средстава тако да обезбеђује финансијску стабилност и ликвидност у дужем временском периоду.
4. Правни факултет обезбеђује јавност и транспарентност својих извора финансирања и начина употребе истих кроз финансијске извештаје о пословању и годишњи обрачун који усваја Савет факултета.

В) Анализа слабости и повољних елемената (SWOT анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> - Континуирани тренд раста интересовања за упис на докторске академске студије у значајној мери доприноси одрживости система финансијског планирања +++ - Факултет успешно одржава дугогодишњу праксу подстицања транспарентности механизма финансијског планирања и извештавања као и процеса јавних набавки ++ - Путем измена факултетских прописа којима су регулисана одређена питања у области финансијског пословања факултет је показао спремност за потпунијом афирмацијом основних принципа савременог финансијског управљања – економичности, ефективности и ефикасности ++ 	<ul style="list-style-type: none"> Велики број наставника није укључен у пројекте које финансира ресорно министарство ++ Средства опредељена у буџету Републике Србије за реализацију наставно- научног процеса су често недовољна /++ Средства из буџета Републике Србије за материјалне трошкове се не исплаћују у предвиђеном обиму /++

<p>- Факултет на различите начине у оквиру прописаних процедура уважава чињеницу тешке материјалне ситуације појединих студената излазећи у сусрет њиховим захтевима финансијске природе (нпр. плаћање школарине у већем броју рата од утврђеног) ++</p>	
<p>МОГУЋНОСТИ</p>	<p>ОПАСНОСТИ</p>
<p>- Структура кадровских потенцијала Факултета оставља отворен простор за креирање нових студијских програма чиме би се обезбедила додатна потпора финансијске стабилности ++ - Факултет је у досадашњем периоду недовољно експлоатисао потенцијал за реализовање делатности и активности којима би се могли увећати сопствени приходи Факултета првенствено у домену услуга истраживања, обуке и консултантских услуга а чиме би се обезбедила додатна стабилност финансијског позиционирања у будућем периоду+ Обезбеђивање додатних финансијских средстава кроз учешће у домаћим и међународним научно - истраживачким пројектима /++</p>	<p>- Изразита разуђеност форми нелојалне конкуренције на тржишту услуга из области високог образовања испољених, између осталог, кроз афирмацију приметно нижих критеријума оцењивања и у наредном периоду ће деловати као системска претња дугорочне финансијске одрживости пословања Факултета.++ Факултет у покушајима да обезбеди што више сопствених прихода се може удаљити од своје основне наставно-научне и истраживачке делатности /++</p>

Г) Предлози за побољшање и планиране мере:

- Факултет ће у наредном периоду радити на креирању поузданих механизма средњорочог и дугорочног финансијског планирања као и јасном повезивању ових планских инструмената са годишњим финансијским плановима Факултета. Ова мера биће третирана као један од виталних предуслова стратешког финансијског позиционирања установе на дужем временском плану.

- Факултет ће наставити да подстиче осмишљавање пројеката, који би, на бази свог квалитета и актуелности третиране проблематике, могли бити финансирани од стране ресорног министарства и других екстерних извора. Паралелно са тим, Факултет ће подстицати активније и потпуније ангажовање наставника на научно-истраживачким пројектима.

- Факултет ће радити на подстицању креативних напора у уобличавању нових студијских програма како би се кроз њихову реализацију пружила додатна потпора финансијској одрживости.

Показатељи и прилози уз Стандард 12:

[Прилог 12.1.](#) Финансијски план Факултета за 2021. годину

[Прилог 12.2.](#) Финансијски извештај Факултета за 2020. годину

СТАНДАРД 13: УЛОГА СТУДЕНАТА У САМОВРЕДНОВАЊУ И ПРОВЕРИ КВАЛИТЕТА

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе као и кроз анкетирање студената о квалитету високошколске установе.

А) Опис, анализа и процена тренутне ситуације

На Правном факултету постоји више организација студената од којих су званично представљене у Студентском парламенту Удружење студената права и Студентска унија Правног факултета. Факултет је својим општим актима и одговарајућим одлукама установио институционални систем обезбеђења квалитета којим је обезбедио значајну улогу студената у процесу самовредновања и провере квалитета. У складу са Законом и Статутом факултета, исти омогућава и подстиче и институционално укључивање студената у рад Факултета у свим значајним областима и то преко студента продекана и представника Студентског парламента у органима факултета. Студентски парламент користи канцеларију у главној згради Факултета, Б-116, док све организације студената Правног факултета које имају своје представнике у Студентском парламенту користе заједничку просторију А0.

На Факултету, студенти су партнери у процесу обезбеђивања квалитета који јасно изражавају своје интересе, потребе и очекивања и залажу се за њихово остваривање. Студенти активно учествују у систему обезбеђења квалитета, одговорно евалуирају све сегменте наставног рада и рада органа и служби Факултета и доприносе изградњи културе квалитета тако да је Студентски парламент у протеклом периоду био веома активно укључен у рад Факултета.

Улога студената у процесу обезбеђења квалитета на Правном факултету у Крагујевцу остварује се: деловањем студентских организација и учешћем студентских представника у телима Факултета, учешћем студентских представника у раду органа за обезбеђење квалитета, изражавањем мишљења о свим општим актима Факултета којима се утврђује стратегија обезбеђења квалитета и уређују стандарди и поступци за обезбеђење квалитета, свих елемената наставног процеса, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, рада наставника и факултетских служби у поступку анкетирања који спроводи надлежни орган Факултета као и изражавањем мишљења поводом извештаја о резултатима самовредновања и извештаја о резултатима екстерног оцењивања квалитета. Представници студената учествују у саставу Наставно-научног већа Факултета (шест представника), Савета факултета (три представника) и Универзитетског парламента (три представника). Вредно је напоменути да студенти Правног факултета имају своје представнике у Сенату Универзитета у Крагујевцу као и у Комисији за обезбеђење квалитета Универзитета у Крагујевцу. Као чланови ових тела, студенти имају могућност да учествују у свим сегментима система за управљање квалитетом. Студенти сваке године организују низ хуманитарних акција а посебно наглашавамо активности које немају карактер акција а примећују се готово свакодневно на Факултету, као што је, на пример, помоћ студентима

приликом уписа године. Својим радом и трудом знатно доприносе побољшању квалитета студирања у овој високошколској установи а незаобилазно је споменути да све акције које спроводе раде волонтерски и без надокнаде а располажу изузетно скромним средствима која се за њих издвајају из средстава Факултета.

Учешће студентских представника у раду органа за обезбеђење квалитета, трајање мандата и разрешење дужности уређено је Статутом факултета и Правилником о квалитету и самовредновању. На Факултету је обезбеђен рад студентских организација и Студентског парламента преко којих студенти самостално вреднују све активности рада Факултета. Организација и спровођење поступка анкетања студената, обрада, објављивање и чување анкетног материјала као и обезбеђивање регуларности поступка анкетања у надлежности је Поткомисије за праћење и унапређење студирања. Време, начин и поступак анкетања студената, садржина анкетног листа, узорак испитаника, начин обраде и презентовања података утврђени су Упутством о анкетању а у претходном периоду спроведено је више циклуса обимног анкетања студената, како о квалитету рада Факултета тако и наставног процеса док је у сваком семестру за претходни семестар установљен поступак редовног анкетања студената о квалитету наставе. На тај начин наведени поступци и процедуре омогућавају студентима посредно и непосредно учешће (посредно – преко поменутих представника, тела и организација, непосредно – личним изјашњавањем) у самовредновању и провери квалитета Факултета. Непосредно изјашњавање студената нарочито је усмерено на различите значајне аспекте квалитета студијског програма и наставног процеса. Постојеће анкете деле се на: анкете о квалитету студија и студијских програма, анкете за вредновање педагошког рада наставника и анкете о квалитету студија и студијских програма, наставног процеса и услова рада.

Студенти кроз Студентски парламент активно организују и учествују у организовању различитих врста манифестација и гостовања предавача из земље и иностранства.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет испуњава Стандард 13:

- Представници студената активно учествују у раду Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету;
- Представници студената активно учествују у раду Поткомисије са праћење и унапређење студирања;
- Представници студената активно учествују у раду Наставно-научног већа и Савета Правног факултета;
- Студенти на одговарајући начин дају мишљење о стратегији, стандардима, поступцима и документима којима се обезбеђује квалитет високошколске установе укључујући и резултате самовредновања и оцењивања квалитета високошколске установе;
- Обавезан елемент самовредновања високошколске установе је анкета којом се испитују ставови и мишљења студената о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања при чему високошколска установа

организује и спроводи анкетирање, обрађује резултате, ставља их на увид јавности и укључује у укупну оцену самовредновања и оцене квалитета;

- Студенти су укључени у рад органа Факултета и стимулирани су да самостално делују кроз Студентски парламент;
- Факултет помаже активности студената у организовању различитих врста манифестација које доприносе јачању међусобног поверења, сарадње и слободне размене мишљења;
- Факултет организује састанке са студентима где се разматрају проблеми у наставном процесу, организациони проблеми, проблеми са захтевима и понашањем наставника током наставног процеса и слично што доприноси континуираном уочавању и решавању текућих проблема а одражава се на јачање квалитета на Факултету.

В) Анализа слабости и повољних елемената (SWOT анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
<p>- Правни факултет је обезбедио институционално укључивање студената у рад на свим важним нивоима, што се, пре свега, огледа у активном учешћу студената у процесу самовредновања и оцењивања квалитета високошколске установе, анализи резултата самовредновања и формирању предлога корективних мера у случају недовољне испуњености стандарда квалитета +++</p> <p>Спремност студената за волонтерски рад у активностима самовредновања и процени квалитета Факултета/+++</p> <p>Перманентна сарадња представника Студентског парламента са органима управљања Факултетом/ +++</p>	<p>Студенти нису довољно заинтересовани да учествују у студентским анкетама и изнесу своје мишљење о раду наставника .+++</p> <p>Непостојање студентског организовања на докторским академским студијама +</p> <p>Недовољно схватање значаја учешћа студената у раду Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету и Комисије за праћење и унапређење квалитета наставе на Факултету / +</p>
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<p>- Могуће је повећање и одржавање сарадње са студентским парламентима и организацијама других високошколских установа +</p> <p>Могућност студената за активно учешће у раду Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету и Поткомисије за праћење и унапређење квалитета студирања на Факултету / +++</p>	<p>- Непостојање Закона о студентском организовању којим би детаљније било регулисано учешће студената у контроли квалитета високошколских установа ++</p> <p>Осећај недовољне компетентности код студената да објективно процене квалитет на Факултету и искажу своје мишљење/+++</p> <p>Чешћа примена стратегије одобравања оног што наставници кажу код студената него стратегије изношења другачијих мишљења/++</p> <p>Страх од реакције наставника на критику студената и могућег неповољног исхода по студенте/+</p>

Г) Предлози за побољшање и планиране мере

- У наредном периоду, на бази стечених искустава, потребно је унапредити индикаторе квалитета, сам процес анкетирања студената, обезбедити вредновање квалитета оцењивања студената и осталих аспеката квалитета наставе и ненаставне

подршке и учинити јавно доступним резултате вредновања педагошког рада наставника. Потребно је проширити анкету која се спроводи међу студентима на све активности рада Факултета које се односе на њих и на основу резултата такве анкете предузимати неопходне корективне мере.

- Кроз различите начине упознавати студенте са могућностима и значајем њиховог учешћа у самовредновању и провери квалитета високошколске установе. Од начина могу се користити форме сличне предавањима, округли столови, обавештавање путем електронске поште, обавештавање преко представника у телима Факултета, обавештавање преко Студентског парламента и слично.

- Факултет ће наставити да унапређује систем обезбеђења квалитета уз пуну укљученост студената и Студентског парламента. Притом, корективне мере треба формулисати на темељу више различитих показатеља а не само на основу мишљења студената.

- Факултет ће наставити да мотивише студенте за објективно вредновање квалитета, да повећава свест и знање студената о систему обезбеђења квалитета као и да истиче потребу да студенти својим предлозима и сугестијама допринесу његовом даљем унапређивању чиме се подстиче активније и садржајније учешће студената у непосредном раду у одговарајућим органима за обезбеђење квалитета и тиме још више наглашава улога студентских представника у праћењу, обезбеђењу и контроли квалитета на Факултету.

- Јачати код студената навику отвореног изношења властитог мишљења и развијати способности за употребу аргументације којом се подржавају изнесена мишљења.

- Унапредити материјалне и просторне услове за рад студентских организација, првенствено Студентског парламента.

Показатељи и прилози за стандард 13

Прилог 13.1. Документација којом се потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 14

Правни факултет у Крагујевцу, у складу са усвојеном Стратегијом за обезбеђење и унапређење квалитета и Правилником о квалитету и самовредновању врши редовно спровођење постојећих процедура за обезбеђивање, проверу и оцену квалитета свих области обухваћених процесом самовредновања. За припрему стандарда и поступка обезбеђивања квалитета, доследно спровођење и периодично анализирање квалитета студијских програма, наставног процеса, научно-истраживачког рада, литературе, ресурса и других важних показатеља задужени су: Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета и Поткомисија за праћење и унапређивање студирања. Поред свега наведеног, оне имају задатак да саставе и писани Извештај о самовредновању и да у складу са оствареним резултатима предлажу мере унапређења квалитета, које се реализују у сарадњи са Наставно-научним већем. На тај начин се ради на реализацији утврђене мисије и визије Факултета.

Факултет је обезбедио услове и инфраструктуру за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања. За сваку област обезбеђења квалитета утврђени су посебни методи и индикатори за праћење и вредновање квалитета као и систем подстицајних и корективних мера за обезбеђење задовољавајућег нивоа квалитета.

Један од основних инструмената за евалуацију наставног процеса су анонимне студентске анкете. У том смислу студенти су у обавези да одговарају на анкете које добијају у писаном облику и то у првом и другом семестру текуће школске године процењујући квалитет рада наставника који су им држали предавања у том семестру. Том приликом они се позивају да искажу своје мишљење о предметима и наставницима. Анкете садрже питања везана за квалитет наставног процеса и наставника. Такође, студенти имају прилику да дају свој општи коментар о предавачу или да се осврну на питања која анкетом нису обухваћена.

Факултет обезбеђује и податке потребне за упоређивање са страним високошколским установама у погледу квалитета у складу са принципима утврђеним у Правилнику о квалитету и самовредновању. У том циљу извршено је упоређивање и установљена је потребна мера усаглашености студијских програма основних академских студија Правног факултета у Крагујевцу са студијским програмима Правног факултета Универзитета у Скопљу (БЈР Македонија), Правног факултета Универзитета у Марибору (Република Словенија), Правног факултета Карловог универзитета у Прагу (Република Чешка), Правни факултет Универзитета у Генту (Белгија). Правни факултет Карловог Универзитета у Прагу има сличан програм. Предмети су груписани по катедрама на сличан начин као на Правном факултету у Крагујевцу. Један од органа факултета јесте Комисија за праћење квалитета и стратегије (<https://cuni.cz/UKEN-108.html>). Потом,

велика сличност у погледу квалитета постоји и у поређењу са Правним факултетом у Марибору, који има три степена студија (основне, мастер и докторске студије). Студент има 30 ЕСПБ током семестра, тј. 60 ЕСПБ годишње. Највећи број часова током семестра припада обавезним предметима. Докторске академске студије трају три године током којих студент скупља 180 ЕСПБ (<https://www.pf.um.si/en/study/study-programmes/>). Предметно посматрано, програми Факултета су усаглашени и са Правним факултетом у Скопљу. Иако на првом степену студија бројчано посматрано постоји мањи број испита, услед њихове груписаности у трогодишњи програм, садржински се ради о истим предметима. Докторске академске студије су развијене кроз програме који одговарају оним развијеним на Факултету (<http://pf.ukim.edu.mk>).

Факултет је закључио уговоре о сарадњи са више иностраних правних и сродних факултета са циљем унапређења сарадње, развоја конкретних пројеката, размене искустава и унапређења научног и наставног процеса.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет Универзитета у Крагујевцу остварује циљеве и стандарде постављене Стандардом 14.

1. Доследно обезбеђује спровођење утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета, дефинисаних усвојеним документом „Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета“ којим су утврђени стандарди и поступци обезбеђења квалитета, методи провере, пожељан ниво квалитета и надлежности појединих субјеката у систему обезбеђења квалитета.
2. Постоје услови и инфраструктура за редовно, систематско прикупљање, обраду и анализу података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања.
3. У оквиру наставне и научне сарадње са иностраним академским и научним установама и институцијама обезбеђује податке потребне за упоређивање са тим и осталим страним високошколским установама у погледу квалитета.
4. Обавља периодична самовредновања и проверу нивоа квалитета током којих проверава спровођење утврђене стратегије и поступака за обезбеђење квалитета, као и достизање жељених стандарда квалитета. У Извештају о самовредновању укључени су резултати анкетања наставника као студената. Анекете се односе на све области обезбеђења квалитета у складу са Стратегијом.
5. О резултатима самовредновања упознаје наставнике, студенте и јавност путем стручних органа, студентских организација и преко објављених докумената и информација на сајту Факултета

В) Анализа слабости и повољних елемената (SWOT анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
Факултет континуирано реализује процес обезбеђења и унапређења квалитета. ++	Неповерење у процес и релативизовање значаја контроле квалитета +++
Факултет је обезбедио инфраструктуру и потребне услове за редовно систематско праћење система обезбеђења квалитета++	Недовољно редовно прикупљање повратних информација о квалитету стечених компетенција свршених студената/+++

<p>Сва усвојена документа и релевантне информације везане за обезбеђење квалитета доступне су јавности преко интернет странице Факултета /+++</p> <p>Закључени уговори о сарадњи са престижним иностраним академским и научним установама/+ +</p> <p>Прописано периодично прикупљање података о квалитету из свих релевантних извора/+++</p> <p>Део анкета и анализа њихових резултата реализује се електронским путем/++</p> <p>Постоје повратне информације о компетенцијама свршених студената/++</p> <p>Формиран Алумни клуб/+++</p>	<p>Недовољно интересовање активних и свршених студената за активно ангажовање у систему обезбеђења квалитета/+++</p> <p>Одсуство изричито прописане обавезе и стимулације запослених и студената да учествују у процесима обезбеђења квалитета/++</p> <p>Планирање будућих активности недовољно засновано на информацијама прибављеним у процесу самовредновања/++</p>
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<p>Развој сарадње са високошколским установама из земље и иностранства и размена искустава на плану унапређења квалитета рада /+++</p> <p>Подизање културе квалитета запослених и студената на виши ниво/++</p> <p>Подизање нивоа квалитета информатичких ресурса у функцији прикупљања и анализе података релевантних за обезбеђење квалитета/++</p> <p>Унапређење квалитета кроз развој заједничких студијских програма и учешће у међународним научним пројектима са престижним академским и научним институцијама из земље и иностранства/+++</p>	<p>Непостојање струковних правила о процесу контроле квалитета у области високог образовања која би послужила као водич субјектима надлежним за спровођење поступка квалитета на Факултету /+++</p> <p>Недовољна објективност субјеката анкетања/++</p> <p>Запостављање обавеза у процесу обезбеђења квалитета услед преоптерећености чланова органа задужених за квалитет редовним наставно-научним обавезама/++</p>

Г) Предлози за побољшање и планиране мере

Правни факултет испуњава стандард 14.

- У циљу даљег унапређења квалитета постоји могућност за увођење додатних процедура којима ће сви субјекти бити укључени у спровођење Стратегијом дефинисаних поступака.
- Вршити редовно анкетања субјеката Факултета (студената, наставног и ненаставног особља) о аспектима контроле квалитета и у вези с тим извршити усаглашавање интерних аката Факултета.
- Подизање нивоа контроле редовних мера и активности у обезбеђењу и унапређењу квалитета.

- Прописивање и примена санкција за непоштовање прописаних правила за обезбеђење и унапређење квалитета.
- Замена и санкционисање чланове органа задужених за квалитет који се недовољно ангажују.

Показатељи и прилози за стандард 14

Прилог 14.1. Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређења квалитета рада високошколске установе

СТАНДАРД 15. КВАЛИТЕТ ДОКТОРСКИХ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА

Квалитет докторских академских студија се обезбеђује кроз унапређење научно-истраживачког рада, односно уметничко-истраживачког рада, осавремењивање садржаја студијских програма докторских академских студија и редовно праћење и проверу њихових циљева, постизање научних, односно уметничких способности студената докторских академских студија и овладавање специфичним академским и практичним вештинама потребним за будући развој њихове каријере.

А) Опис стања, анализа и процена Стандарда 15

Правни факултет Универзитета у Крагујевцу велику пажњу поклања докторским академским студијама као једном од облика развоја научно-истраживачке делатности Факултета и изградње компетенција код научног подмлатка Факултета. Докторске студије су организоване у складу са прописаним законима, правилницима и стандардима. Ради јасног правног регулисања области докторских студија Факултет је усвојио Правилник о докторским студијама у којем су прецизиране све битне ставке везане за докторске студије: упис, уписивање наредних година, облици менторства и начин избора ментора, пријава, израда и одбрана докторске дисертације и остале важне појединости.

Факултет подстиче наставнике на научно-истраживачки рад и објављивање резултата њиховог рада у научним часописима тако да је већина наставног особља испунила услове да буду предавачи и ментори на докторским студијама. Захваљујући систему ментора и привремених ментора, Факултет прати напредовање студената докторских студија у стицању научно-истраживачких компетенција и усмерава их до пријаве теме докторске дисертације и именовања ментора. Цео процес прати Руководилац докторских студија. На тај начин се обезбеђује да се научно-истраживачке компетенције код студената докторских студија стичу постепено и учвршћују у процесу који води изради и одбрани докторске дисертације. Квалитет целокупног процеса потврђује број радова који студенти докторских студија објављују током студирања.

Поред Руководиоца докторских студија, утицај на овом степену студија има Комисија за упис коју сачињавају шефови свих катедара на Факултету а која је јануара месеца 2021. године прерасла у Савет докторских студија. На Факултету се посебна пажња поклања доступности водећих професора на предметима докторских студија и привремених ментора и правовременом реаговању на све захтеве доктораната повезане са кључним садржајима њихових студија. Међу професорима постоји веома добра међусобна сарадња и размена мишљења у погледу значајних питања докторских студија а посебно усмерена око помоћи докторандима у процесу креирања пројекта докторске теме и израде докторске дисертације.

Б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Правни факултет Универзитета у Крагујевцу испуњава Стандард 15, будући да:

1. самовреднује акредитоване студијске програме докторских студија односно докторске школе које високошколска установа реализује самостално или заједно са другом високошколском или научно-истраживачком установом из земље или иностранства;
2. су докторске студије развијене у складу са Смерницама за успостављање докторских школа које усваја Национални савет за високо образовање;
3. проверава своју спремност за извођење докторских студија на основу показатеља који се односе на научно-истраживачки односно уметничко-истраживачки рад ценећи:
  - а. да је на Факултету, укупно, закључно са прошлом школском годином, одбрањено 124 докторске дисертације од чега 2016. године 8, 2017. године 6, 2018. године 6, 2019. године 5 и 2020. године 4;
  - б. да су сви наставници укључени у научно-истраживачке пројекте;
  - в. да већина наставника има услове за ментора (24 поена према одговарајућим категоријама), укупни број радова наставника категорије М20 у протекле три године је 32;
  - г. да факултет континуирано негује сарадњу са научно-истраживачким установама у земљи и свету (потписан споразум са иностраним научно-истраживачким установама);
4. прати, анализира и унапређује постизање научних односно уметничких способности и академских и специфичних практичних вештина својих студената ценећи:
  - а. Научно-истраживачке резултате и оспособљеност свршених студената докторских студија да резултате саопштавају на научним конференцијама, објављују у научним часописима са рецензијом, презентују јавности;
  - б. подстиче и помаже укључивање студената у научно-истраживачке пројекте у земљи и иностранству;
  - в. прати, учи и подстиче развој вештина и спретности у употреби знања у подручју студија права;
  - г. прати, учи и подстиче поштовање принципа етичког кодекса и добре научне праксе.
5. прати, анализира и унапређује политику уписа студената на докторске студије у складу са својим материјалним и научно-истраживачким ресурсима те друштвеним потребама и потребама развоја науке, образовања и културе;
6. континуирано развија менторски систем као подршку студенту докторских студија ради праћења и анализирања напредовања студената кроз стицање знања и вештина за даљи развој каријере и напредак у истраживању. Менторски систем има три фазе - ментор помаже студенту у бирању изборних предмета, упознаје га са обавезама, усмерава развој потребних компетенција, помаже у уобличавању теме докторске дисертације и избору привремених ментора, привремени ментори помажу студенту у формулисању теме докторске дисертацији и припреми предлога пројекта докторске дисертације а именовани ментор води студента током израде докторске дисертације до одбране;

7. подстиче, прати и критички оцењује научни напредак својих наставника стварајући велики број потенцијалних ментора као повољно истраживачко окружење за студенте;
8. депонује докторске дисертације у јединствен репозиторијум који је трајно доступан јавности; обезбеђује јавну доступност реферата о прихватању дисертације и објављених научно-истраживачких резултата које је кандидат остварио.

В) Анализа слабости и повољних елемената (*SWOT* анализа)

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
<p>Постојање Правилника о докторским студијама у складу са законом и Стандардима / +++</p> <p>Велики број потенцијалних ментора на Факултету/ +++</p> <p>Велики број наставника учествује у разним домаћим и иностраним научно-истраживачким пројектима/+++</p> <p>Јасни критеријуми за пријем на докторске студије/++</p> <p>Сарадња са научно-истраживачким установама у свету/+++</p>	<p>Недовољно учешће појединих професора у изградњи научно-истраживачких компетенција студената/++</p> <p>Прерано очекивање научне зрелости и самосталности од студената/++</p> <p>Слабо учешће привреде у кофинансирању научно-истраживачких пројеката/+++</p> <p>Мали број буџетских студената на докторским студијама/++</p>
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
<p>Унапређење докторских студија увођењем већег броја изборних предмета / +++</p> <p>Континуирано унапређивање менторског система рада са студентима/+++</p> <p>Прихватање студената који долазе са страних високошколских установа / ++</p> <p>Развој заједничких научно-истраживачких пројеката са научно-истраживачким установама из иностранства /+++</p> <p>Јачање утицајности научног часописа који уређује и финансира Факултет/++</p> <p>Организација научних и научно- стручних конференција међународног значаја/++</p>	<p>Увођење строжијих критеријума бодовања научних радова у друштвено-хуманистичким наукама/+++</p> <p>Смањена продукција научних радова наставника Факултета/++</p> <p>Некоректан однос према студентима са недовољним научно-истраживачким компетенцијама / +</p> <p>Слаба комуникација и размена информација између потенцијалним ментора и осталих учесника у систему докторских студија /++</p> <p>Слаб одзив на конкурсима за докторске студије /+++</p> <p>Посезање за неетичким понашањем у изради научних радова /+++</p>

Г) Предлози за побољшање и планиране мере

- Редовно одржавање добро планираних састанка са професорима, студентима и потенцијалним менторима током докторских студија.
- Развијање система праћења развоја научно-истраживачких компетенција студената.
- Јачање сарадње са научно-истраживачким установама из иностранства кроз планирање конкретних акција (пројеката, размена професора и студената и слично).
- Јачање уредничке политике научног часописа који издаје Факултет.
- Подршка организацији научних и научно-стручних конференција у организацији Факултета било самосталној или у сарадњи са другим установама.
- Организација интерних конференција доктораната ради сусрета студената и потенцијалних ментора и сагледавања развоја научно-истраживачких компетенција студената.
- Трагање за додатним изворима финансирања научно-истраживачких пројеката.
- Подршка наставницима за сарадњу у припреми и спровођењу научно-истраживачких пројеката и објављивању резултата у престижним часописима.
- Подстицање студената и наставника на сарадњу са већим бројем потенцијалних ментора и јачању међусобног тимског рада ради постизања високих критеријума у научно-истраживачком раду.
- Промовисање научно-истраживачког рада Факултета посебно кроз репозиторијум радова наставника који је јавно доступан (отворени приступ науци).
- Уважавање студената докторских студија као будућих колега.
- Јасно одређивање и строго придржавање критеријума напредовања на докторским студијама.
- Јасно дефинисање и спровођење критеријума приликом одабира за пријем на докторске студије.
- Санкционисање неетичког понашања наставника и студената посебно приликом објављивања научних радова.
- Јасна, прецизна и правовремена контрола свих фаза у пријави, изради и одбрани докторске дисертације.
- Континуирано праћење и реферисање о научно-истраживачком раду наставника и студената докторских студија.

Показатељи и прилози за стандард 15

Табела 15.1. Списак свих акредитованих студијских програма докторских студија,

Студијски програм	Прва акредитација(датум)	Друга акредитација(датум)	Трећа акредитација(датум)
Право	2009	2015	2022

Табела 15.2. Списак организационих јединица које се баве уједначавањем квалитета свих докторских студија на високошколској установи – **не примењује се**

Табела 15.3. Списак чланова организационих јединица за квалитет докторских студија високошколске установе. – **не примењује се**

[Прилог 15.1.](#) Правилник о докторским студијама

[Прилог 15.2.](#) Извод из Статута који регулише докторске студије

Прилог 15.3. Правилник о раду докторске школе– **не примењује се**

[Прилог 15.4.](#) Правилник о избору ментора

[Прилог 15.5.](#) Поступак израде и одбране докторске дисертације односно докторског уметничког пројекта.